

ปีการศึกษา 2531

การประมวลภาพดิจิทัล

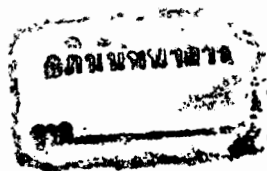
โดย

นางสาว จุฑามาส อุดมศิริวัฒน์

นางสาว นวฤทธิ์ งามเจตธรรมย์

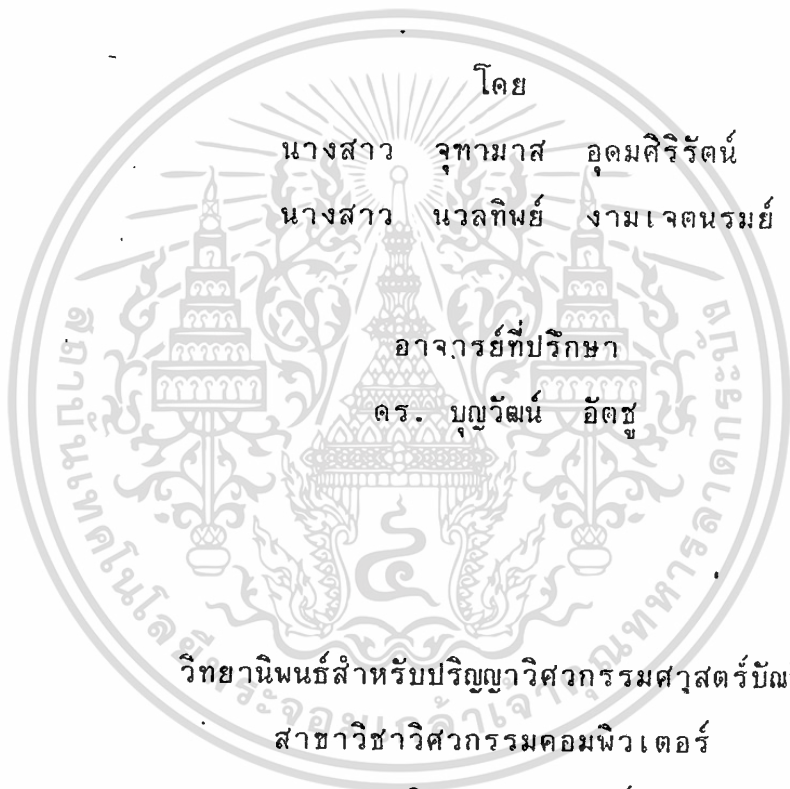
อาจารย์ที่ปรึกษา

ดร. บุญวัฒน์ อัดชู

การประมวลผลภาพดิจิทัล

IMAGE PROCESSING

คณะวิศวกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2531

ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์ 2531

ภาควิชา วิศวกรรมคอมพิวเตอร์

คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง การประมวลผลภาพดิจิทัล

ผู้จัดทำ

1. นางสาว จุฑามาส อุดมศิริรัตน์

2. นางสาว นวลทิพย์ งามแจตธรรมย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประมวลผลภาพดิจิทัล

จุฑามาส อุดมศิริวัฒน์

นวลทิพย์ งามเจตธรรมย์

ดร. บุญวัฒน์ อัดชู อาจารย์ที่ปรึกษา

ปีการศึกษา 2531

บทคัดย่อ

เทคโนโลยีทางด้านภาพถ่ายระบบดิจิทัล ได้ถูกค้นพบและพัฒนามาขึ้นใช้งานได้ในช่วงเวลาไม่กี่ปีมานี้ ซึ่งปัจจุบันได้มีการศึกษาทางด้านภาพถ่ายในระบบดิจิทัล เพื่อนำมาใช้งานต่าง ๆ มากมายหลายสาขา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในด้านการแพทย์และด้านธรณีวิทยา ในด้านการแพทย์เป็นการช่วยในการดูภาพถ่ายเอ็กซเรย์ และในด้านธรณีวิทยาก็จะเป็นการวิเคราะห์ภาพถ่ายจากดาวเทียม โดยการนำเอาคอมพิวเตอร์มาใช้ปรับปรุงภาพถ่ายดาวเทียม เพื่อให้ง่ายต่อการวิเคราะห์ และทำสถิติประเมินผล และมีประโยชน์ในด้านของ ตาหุ่นยนต์ (robot eye) เช่นการหาเส้นขอบวัตถุ โดยไม่ต้องคำนึงถึงรายละเอียดภายใน แล้วใช้แขนหุ่นยนต์ (robot arm) จับลงไปบนวัตถุ เป็นต้น

สำหรับเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะกล่าวถึงวิธีการนำเอาไมโครคอมพิวเตอร์ มาใช้ในการปรับปรุงภาพระบบดิจิทัล ทั้งในการทำ smoothing, edge and line detection , การหา segment region , histogram และการเลือกค่า threshold ที่เหมาะสม

IMAGE PROCESSING

MISS JUTHAMAS UDOMSIRIRATTANA

MISS NUALTHIP NGARMCHETTANAROM

Dr. BOONWAT ATTACHOO ADVISOR

ACADEMY YEAR 1988

ABSTRACT

Image processing's technology had discovered and developed to really use in a few year ago . Now image processing is learned for a lot of fields especially in medical field and thresholdlogy. In medical field is used to analyze X-ray picture. In thresholdlogy is used to analyze aerial photography. Not only use in medical field and thresholdlygy field but also use in robot eye . For instance ,to find edge of object and regardless its detail and then use robot arm to catch the object.

The subject of this thesis is due to using computer to improve digital image. For example, smoothing, edge and line detection, segment region, histogram and threshold selection.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 กล่าวนำ	1
1.2 ที่มาและปัญหาของงานวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของงานวิจัย	3
บทที่ 2 ทฤษฎีและหลักการเบื้องต้น	4
2.1 ความหมายและนิยามของภาพในระบบดิจิทัล	4
2.2 หลักการเบื้องต้นของการประมวลผลภาพ	5
2.3 ลักษณะข้อมูลภาพ	7
2.4 การสลับแบบสีสามสีและควอนไทซ์เซชัน	8
2.5 ลาปลาเซียน	9
บทที่ 3 ฮาร์ดแวร์ (HARDWARE)	10
3.1 กล่าวนำ	10
3.2 การศึกษาแผงวงจรดิจิทัล	10
3.2.1 คุณสมบัติของแผงวงจรดิจิทัล	10
3.2.2 การทำงานของแผงวงจรดิจิทัล	10
3.2.3 การจัดเก็บข้อมูลภาพ	11
3.2.4 แฟ้มข้อมูลภาพ	12
3.2.4.1 แฟ้มภาพที่ไม่มีเฮดเดอร์	12
3.2.4.2 แฟ้มภาพที่มีเฮดเดอร์	12
3.2.4.3 การอ่านข้อมูลจากแฟ้มภาพมาตรฐาน	14
บทที่ 4 แนะนำให้รู้จักสไลเดอร์	17
4.1 วัตถุประสงค์และกฎของรูทีนย่อย สไลเดอร์	17
4.2 ส่วนประกอบของ สไลเดอร์	18
4.3 รายละเอียดของรูทีนย่อยของ สไลเดอร์	18

4.3.1	ระดับภาษาฟอร์แทรน	18
4.3.2	กฎในการเขียนโปรแกรมสำหรับรูทีน	19
4.4.3	กฎต่าง ๆ สำหรับการเข้ารหัส	20
4.3.4	ความสัมพันธ์ระหว่างแอร์เรย์สองมิติและภาพอิมเมจ	22
4.4	ปัญหาและสิ่งที่ควรคำนึง	23
4.4.1	ถ้อยคำที่ใช้	23
4.4.2	ชื่อรูทีนย่อย	24
4.4.3	การรักษาข้อมูลภาพอินพุต และการประหยัด เนื้อที่ใช้งาน	24
บทที่ 5	โปรแกรมรูทีนที่ประมวลผลภาพ	27
5.1	การทำภาพให้เรียบสำหรับลดสัญญาณรบกวน	27
5.2	การสร้างฮิสโตแกรม	32
5.3	การหาค่าต่าง ๆ โดยใช้จุดรอบ ๆ	34
5.4	การเปลี่ยนระดับความเข้ม	44
5.5	การเลือกค่าเทรสโฮลด์	50
5.6	การตรวจหาขอบและเส้นโครงสร้างของภาพ	55
5.6.1	รูทีนย่อย EGRB	55
5.6.2	รูทีนย่อย EGSB	60
5.7	การแบ่งแยกภาพเป็นส่วน	64
5.7.1	รูทีนย่อย RMRG1	64
5.7.2	รูทีนย่อย RBRG3	67
บทที่ 6	สรุปผลและวิจารณ์	69
	กิตติกรรมประกาศ	
	หนังสืออ้างอิง	

สารบัญรูปภาพ

หน้า

รูปที่	2.1 ระบายและพิกัดที่ใช้ในระบบภาพ	4
รูปที่	2.2 แสดงการดิจิทัลเซชันภาพอิมเมจ	6
รูปที่	2.3 ระบบประมวลผลภาพดิจิตอล	6
รูปที่	2.4 แสดงระดับความเข้มของแต่ละพิกเซล	8
รูปที่	3.1 แสดงการทำงานของแผงวงจรดิจิตอลอิมเมจ	10
รูปที่	3.2 การจัดเรียงหน่วยความจำภาพอิมเมจ และภาพซ้อนตัวเลข ที่อยู่ในกรอบคือแอดเดรสเซกเมนต์ 0D000H	12
รูปที่	3.3 เพิ่มภาพแบบไม่มีแฮดเดอร์ ขนาด 256 * 256 จุด	15
รูปที่	3.4 เพิ่มภาพแบบมีแฮดเดอร์ ขนาด 256 * 256 จุด	16
รูปที่	4.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแอร์เรย์ 2 มิติกับภาพอิมเมจ	19
รูปที่	4.2 การทำวินโดว์ และมาสคิง	20
รูปที่	4.3 การเปรียบเทียบแบบสไปเตอร์กับระบบพิกัด x-y	23
รูปที่	5.1 ภาพต้นแบบที่ 1	30
รูปที่	5.2 เป็นการนำภาพที่ 5.1 ผ่านการทำภาพให้เรียบ	31
รูปที่	5.3 เป็นการนำภาพที่ 5.1 ผ่าน fmax	40
รูปที่	5.4 เป็นการนำภาพที่ 5.3 ผ่าน fmax อีกครั้งหนึ่ง	41
รูปที่	5.5 เป็นการนำภาพที่ 5.1 ผ่าน fmin	42
รูปที่	5.6 เป็นการนำภาพที่ 5.5 ผ่าน fmin	43
รูปที่	5.7 ภาพต้นแบบที่ 2	46
รูปที่	5.8 เป็นการนำภาพที่ 5.7 ผ่านการ transform โดยใช้ลึอกการิทึมฐานธรรมชาติ	47
รูปที่	5.9 รูปต้นแบบที่ 3	48
รูปที่	5.10 เป็นการนำภาพที่ 5.9 ผ่านการ transform โดยใช้ลึอกการิทึมฐานสิบ	49
รูปที่	5.11 รูปต้นแบบที่ 4	57

รูปที่ 5.12	เป็นการนำรูปที่ 5.11 ผ่านการ detect line แบบที่ 1 (2*2)	58
รูปที่ 5.13	เป็นการนำรูปที่ 5.11 ผ่านการ detect line แบบที่ 2 (2*2)	59
รูปที่ 5.14	ภาพต้นแบบที่ 5	61
รูปที่ 5.15	เป็นการนำรูปที่ 5.14 ผ่านการ detect line แบบที่ 1 (3*3)	62
รูปที่ 5.16	เป็นการนำรูปที่ 5.14 ผ่านการ detect line แบบที่ 2 (3*3)	63
รูปที่ 5.17	เป็นการนำภาพผ่านการทำ region segment	66

1.1 กล่าวนำ

ข้อมูลต่าง ๆ ที่มนุษย์รับรู้ประมาณ 75 % เป็นข้อมูลที่มนุษย์ได้รับจากการมองเห็น มนุษย์จะนำข้อมูลที่รับรู้ไปตีความหมายเพื่อความเข้าใจ เช่นเดียวกับที่เมื่อคอมพิวเตอร์รับข้อมูล หรือใช้ข้อมูลที่เกี่ยวกับการมองเห็น เราเรียกว่า ขบวนการสร้างภาพและจดจำภาพของคอมพิวเตอร์ (COMPUTER IMAGE PROCESSING AND RECOGNITION)

การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่าง ภาพที่คอมพิวเตอร์เข้าใจ กับภาพที่มนุษย์เข้าใจ ทำได้โดยการให้คอมพิวเตอร์แปลงภาพในลักษณะที่มนุษย์เข้าใจไปเป็นข้อมูลตัวเลข และแปลงข้อมูลที่คอมพิวเตอร์คำนวณและประเมินผล ได้กลับมาเป็นภาพที่มนุษย์คุ้นเคย การจะทำได้ดังกล่าวนั้นได้นั้น ต้องการความรู้ทางคอมพิวเตอร์ และคณิตศาสตร์ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลตัวเลขกับจุดต่าง ๆ ในภาพ ในขั้นนี้จะกล่าวถึงประวัติและการพัฒนาขบวนการประมวลผลภาพในระบบดิจิทัล (DIGITAL IMAGE PRECESSING) โดยการใช้คอมพิวเตอร์ตั้งแต่เริ่มจนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพในปัจจุบัน ดังนี้

ความสนใจในเทคนิคการทำภาพในระบบดิจิทัล (DIGITAL IMAGE) ได้เกิดขึ้นในงานส่งข่าวสารเป็นภาพข้อมูลตัวเลขทางเคเบิลใต้น้ำ ระหว่างลอนดอนกับนิวยอร์ก ซึ่งเป็นการส่งภาพแบบบาร์ทเลน เคเบิล (BARTLANE CABLE) มาใช้ในต้น ค.ศ. 1920 ซึ่งลดเวลาในการส่งภาพข้ามมหาสมุทรแอตแลนติก จากการส่งภาพธรรมดา 1 สัปดาห์ ลงมาเหลือเพียง 3 ชั่วโมง ภาพต่าง ๆ จะนำมาเข้าโค้ดเพื่อส่งทางเคเบิลและรับที่ปลายทางด้วยอุปกรณ์รับข้อมูลภาพและพิมพ์ โดยเทเลกราฟพริ้นเตอร์ (TELEGRAPH PRINTER) พิมพ์ภาพเหมือนออกมา ภาพที่ได้ในระยะเริ่มแรกมีปัญหาด้านคุณภาพของภาพและวิธีการในการทำภาพ

ระบบบาร์ทเลนในระยะเริ่มแรก สามารถเข้าถึงได้ในระดับความเข้ม 5 ระดับ และได้เพิ่มขึ้นเป็น 15 ระดับในปี ค.ศ. 1929 ในระหว่างนี้เองวิธีการและเทคนิคต่าง ๆ ได้รับการปรับปรุงขึ้นโดยการนำระบบที่ใช้การเข้าโค้ดกับลำแสงที่มอดูเลต แม้ว่า หลังจากนั้นได้มีการพัฒนาและปรับปรุงวิธีการส่งภาพเรื่อยมากกว่า 35 ปี แต่เครื่องคอมพิวเตอร์และโปรแกรมที่ใช้

ยังมีขนาดใหญ่และประสิทธิภาพต่ำอยู่ในปี ค.ศ. 1964 ห้องทดลอง JET PROPULSION (BASACONA) ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

CALIFORNIA) ได้ทำการปรับปรุงคุณภาพของภาพที่ส่งลงมาจากอวกาศโดยใช้เทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ ได้มีการกำจัดสัญญาณรบกวน (DISTORTION) ที่มากับสัญญาณของภาพดวงจันทร์บนกล้องโทรทรรศน์ ซึ่งเทคนิคเหล่านี้เป็นหลักการเบื้องต้นในการปรับปรุงภาพ และการทำภาพกลับ (ENHANCEMENT AND RESTORATION)

ตั้งแต่ ค.ศ. 1964 เป็นต้นมา เทคโนโลยีทางด้าน การประมวลผลอิมเมจได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้งานอย่างแพร่หลาย ในหลาย ๆ สาขาวิชาก็ได้ใช้เทคนิคของ การประมวลผลภาพทางดิจิทัล แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับข้อมูลภาพ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และตีความหมายของภาพ ตัวอย่างเช่น ทางด้านการแพทย์ ขบวนการทางคอมพิวเตอร์ได้ช่วยปรับแสงสี หรือเข้าได้ระดับความเข้มของภาพให้อยู่ในระดับที่ง่ายต่อความเข้าใจหรือแปลความหมาย ส่วนนักภูมิศาสตร์ก็ใช้เทคนิคเหล่านี้ในการศึกษาประชากรจากภาพถ่ายจากที่ส่งหรือภาพถ่ายดาวเทียม

วิธีการของ IMAGE ENHANCEMENT และ RESTORATION ได้ถูกนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของภาพสามารถสร้างส่วนที่มองไม่เห็นให้เห็นออกมาได้ เช่น ภาพทางโบราณคดี ซึ่งเป็นภาพขาว ๆ ทำให้ข้อมูลสำคัญหายไป หรือถูกทำลายไป ก็สามารถดึงภาพกลับได้

วัตถุโดยทั่วไป มีลักษณะเป็น 3 มิติ การสร้างภาพของวัตถุเหล่านี้ใช้เทคนิคพื้นฐานในการสร้างภาพวัตถุสามมิติจาก โปรเจกชันสองมิติ ได้ถูกนำมาใช้อย่างกว้างขวาง เช่น การนำภาพจากการฉายรังสีเอ็กซ์ ซึ่งทางการแพทย์ เรียกว่า คอมพิวเตอร์โทโมกราฟี (COMPUTER TOMOGRAPHY : CT) การพัฒนาอุปกรณ์ต่าง ๆ ในด้าน RADIO ASTRONOMY และยังนำไปประยุกต์ใช้กับงานทางด้านศิลปะและการตรวจสอบทางอุตสาหกรรม

ดังนั้นปัญหาของการประมวลผลภาพดิจิทัล จึงอยู่ที่การทำความเข้าใจกันระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์กับมนุษย์ และยังคงการวิทยาการใหม่ ๆ เกี่ยวกับความสามารถทางเครื่องจักรอุปกรณ์ ในการกวาดภาพ (IMAGE SCANNING) และการแสดงผล ในราคาที่ต่ำลงและได้ประสิทธิภาพสูงขึ้น

1.2 ที่มาและปัญหาของงานวิจัย

จากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นคือเนื่องจากว่าอุปกรณ์ทางด้านฮาร์ดแวร์มีราคาสูงมาก และอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ ในประมวลผลภาพดิจิทัลนั้น โดยมากมักจะเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ขนาดใหญ่ ซึ่งมีราคาสูง เพราะฉะนั้นจึงได้นำเอาการประมวลผลภาพดิจิทัลนี้มาประยุกต์ใช้บนเครื่อง

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คอมพิวเตอร์ขนาดเล็ก ซึ่งมีราคาต่ำกว่าเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ และประสิทธิภาพอื่น ๆ ก็เริ่มพัฒนาขึ้น ซึ่งจะได้กล่าวรายละเอียดในบทต่อไป

และเมื่อใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีขนาดเล็กแล้วก็ควรที่จะเลือกใช้ภาษาในการเขียนโปรแกรมที่เหมาะสมกับขนาดของเครื่องนี้ด้วย และจะต้องมีประสิทธิภาพเพียงพอเพื่อที่จะทำการประมวลผลภาพอิมเมจด้วย ซึ่งในที่นี้ได้เลือกใช้ภาษา C ซึ่งจะได้กล่าวถึงเหตุผลในการเลือกภาษา C ในบทต่อไป

ฮาร์ดแวร์ที่มีอยู่ในตอนแรกนั้นเป็นส่วนใหญ่ที่เปลี่ยนข้อมูลภาพที่เป็นอนาลอกให้เป็นดิจิทัล ซึ่งมีซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการทำอยู่เพียงไม่กี่อย่างเช่น เก็บข้อมูล แสดงผลข้อมูล และพิมพ์ข้อมูลลงบนกระดาษ ซึ่งไม่เพียงพอต่อการทำงานวิจัย ดังนั้นจึงได้เขียนซอฟต์แวร์ช่วยอื่น ๆ ขึ้นมาอีก เช่น ทำให้การเก็บข้อมูล และการแสดงผลข้อมูล อยู่ในอันเดียวกัน และทำจอภาพให้เป็นสีพื้นสีเดียวเพื่อประโยชน์ในการพิมพ์ภาพลงบนกระดาษจะได้ไม่มีสีของอย่างอื่น ๆ มาปน และการเก็บข้อมูลภาพเป็นบางส่วน ซึ่งทำให้เราได้ภาพที่ตรงกับความต้องการและมีขนาดภาพที่ชัดเจนและเหมาะสม

1.3 ขอบเขตของงานวิจัย

ขอบเขตของงานวิจัยจะเกี่ยวข้องกับ

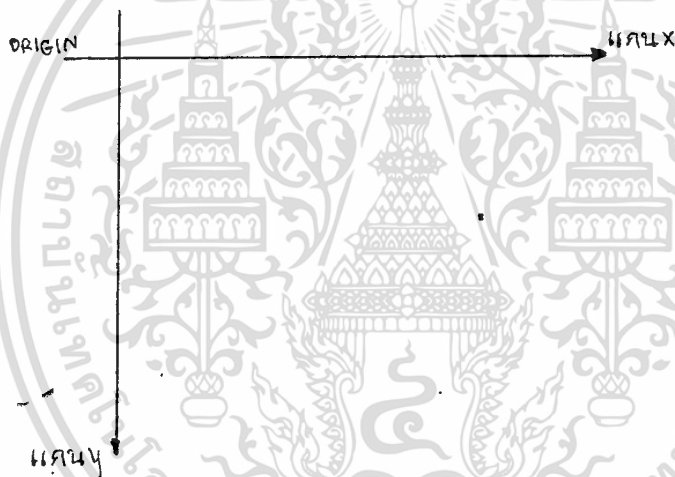
- การทำภาพให้เรียบด้วยการกำจัดสัญญาณรบกวน (SMOOTHING FOR REDUCE NOISE)
- การหาเส้นโครงขอบของภาพ (EDGE AND LINE DETECTION)
- การแบ่งภาพเป็นส่วน ๆ (SEGMENT REGION)
- การประมวลผลพื้นฐานต่าง ๆ (BASIC OPERATION)

บทที่ 2

ทฤษฎีและหลักการเบื้องต้น

2.1 ความหมายและนิยามของภาพในระบบดิจิทัล

ภาพ (image) ในเชิงคณิตศาสตร์จะหมายถึง ฟังก์ชัน 2 มิติ $f(x,y)$ โดย x และ y เป็นแกนพิกัดในระนาบ 2 มิติ ค่าฟังก์ชัน $f(x,y)$ จะเป็นสัดส่วนกับความสว่างหรือความเข้มของภาพ ที่ตำแหน่ง (x,y) ซึ่งเราเรียกว่า ระดับสีเทา (gray level) ในรูปที่ 2.1 แสดงให้เห็นถึงระนาบและจุดพิกัดของภาพ ซึ่งปกติเราจะให้จุดกำเนิดของแกนพิกัด (coordinate) อยู่ทางมุมบนซ้ายของภาพ

รูป 2.1 ระนาบและพิกัดที่ใช้ในระบบภาพ

ภาพ 2 มิติที่แทนด้วยฟังก์ชัน $f(x,y)$ โดย x และ y เป็นแกนในระนาบของภาพ ค่าของฟังก์ชันที่จุด (x,y) คือความเข้มของแสงที่จุดนั้น เนื่องจากแสงเป็นพลังงานรูปหนึ่ง ดังนั้น $f(x,y)$ ต้องไม่เป็นศูนย์ และมีค่า (finite) นั่นคือ

$$0 < f(x,y) < \infty \quad (2.1.1)$$

โดยธรรมชาติของแสง ซึ่งจะต้องมีแหล่งกำเนิดแสงและส่วนที่สะท้อนของแสง ดังนั้นเราสามารถแยกฟังก์ชัน $f(x,y)$ ออกเป็น 2 ส่วนคือ อิลลูมินันซ์คอมโพเนนต์ (illumination component) $i(x,y)$ และ รีเฟล็กแทนท์คอมโพเนนต์ (reflectant component) $r(x,y)$ จะได้ว่า

การใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$f(x,y) = i(x,y) \times r(x,y) \quad (2.1.2)$$

เมื่อ

$$0 < i(x,y) < \infty \quad (2.1.3)$$

และ

$$0 < r(x,y) < 1 \quad (2.1.4)$$

สมการ (2.1.4) แสดงให้เห็นว่า ฟังก์ชันการสะท้อนถูกจำกัดขอบเขตระหว่าง 0 (ซึ่งหมายถึง การดูดซึมโดยสมบูรณ์) และ 1 (ซึ่งหมายถึง การสะท้อนโดยสมบูรณ์) ธรรมชาติของ $i(x,y)$ ขึ้นอยู่กับแหล่งกำเนิดแสง ในขณะที่ $r(x,y)$ ขึ้นอยู่กับวัตถุที่สะท้อนแสงมาเข้าตา

ดังที่กล่าวมาแล้ว ความเข้มของภาพที่จุด (x,y) เราเรียกว่า ระดับสีเทา (Gray level) l จากสมการที่ (2.1.2) ถึง (2.1.4) จะเห็นว่า l ควรอยู่ในช่วง

$$L_{min} < l < L_{max} \quad (2.1.5)$$

ในทางทฤษฎี L_{min} ต้องมีค่าบวก ในขณะที่ L_{max} ต้องมีค่าน้อยกว่าอนันต์ ในทางปฏิบัติ $L_{min} = L_{min} r_{min}$ และ $L_{max} = L_{max} r_{max}$ ช่วงของ L_{min} , L_{max} เราเรียกว่า ช่วงของระดับสีเทา ในทางปฏิบัติโดยใช้หลักคณิตศาสตร์ เรายินยอมปรับช่วง (L_{min}, L_{max}) ให้เป็นช่วง $(0, L)$ โดย $L = 0$ หมายถึงดำสนิท และ $L = 1$ หมายถึงขาว

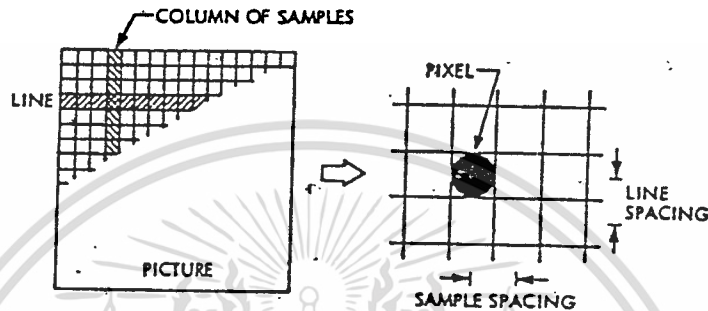
2.2 หลักการเบื้องต้นของการประมวลผลภาพ

ในการประมวลผลภาพดิจิทัล (DIGITAL IMAGE) ต้องใช้อุปกรณ์พื้นฐาน 3 ชนิด คือ คอมพิวเตอร์ในการประมวลผล, อุปกรณ์อินพุต (input device) ได้แก่ อิมเมจจิไตเซอร์ (IMAGE DIGITIZER) และอุปกรณ์เอาต์พุต (output device) คืออุปกรณ์แสดงผลภาพ

โดยทั่วไปนั้นข้อมูลภาพยังไม่สามารถนำไปวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ได้ทันที เนื่องจากคอมพิวเตอร์ทำงานเกี่ยวกับระบบตัวเลข (DIGITAL) จึงต้องแปลงข้อมูลภาพให้อยู่ในรูปแบบ

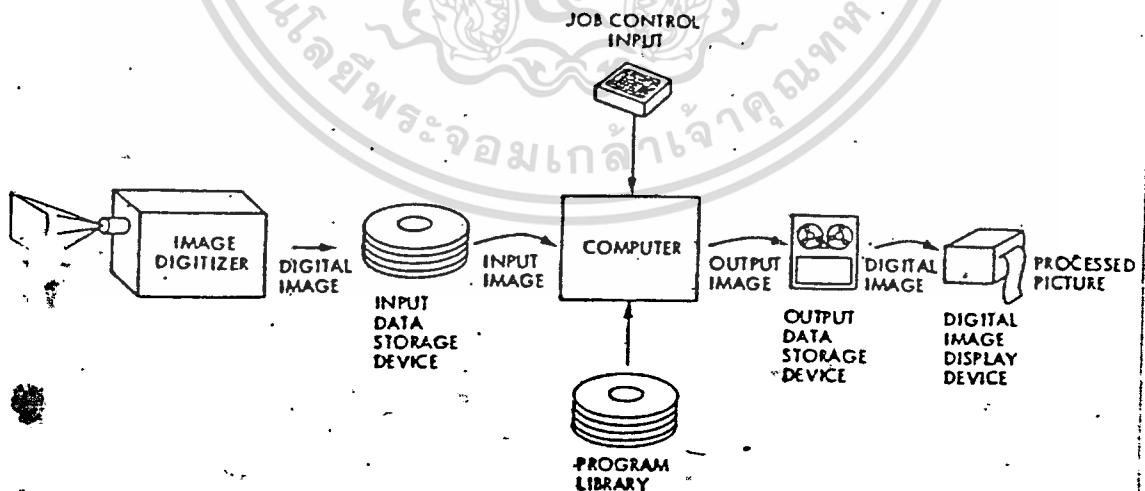
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกระใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าของตัวเลขก่อน จึงเรียกการแปลงนี้ว่า ดิจิไตเซชัน (DIGITIZATION) แสดงในรูป 2.2 โดยไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพจะถูกแบ่งเป็นส่วนเล็ก ๆ เรียกว่า พิกเจอร์อีเลเมนต์ (PICTURE ELEMENTS) หรือ พิกเซล (PIXELS) มีลักษณะเป็นตารางสี่เหลี่ยมจัตุรัส แต่ละพิกเซลจะมีระดับความสว่างหรือมืดแตกต่างกันไป ซึ่งจะแสดงความสว่าง หรือความมืดของภาพที่จุดนั้น

รูป 2.2

ระบบการประมวลผลภาพประกอบด้วย 3 ส่วนใหญ่ ๆ คือ ส่วนเปลี่ยนสัญญาณอนาล็อก ให้เป็นสัญญาณทางดิจิตอล ซึ่งเรียกว่า ดิจิไทเซอร์ (Digitizer) ส่วนประมวลผล (Processing) และส่วนแสดงผล (display) แสดงในรูป 2.3

รูป 2.3 ระบบประมวลผลภาพดิจิตอล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากรูปที่ 2.3 ส่วนแรกคือ ส่วนที่เปลี่ยนสัญญาณอนาลอก ให้เป็นสัญญาณดิจิทัล กล้อง (CAMERA) เปรียบเสมือนดวงตาของมนุษย์ ทำหน้าที่เปลี่ยนภาพวัตถุ มาเป็นสัญญาณทางไฟฟ้าและส่งให้ดิิจิตาไลเซอร์ (DIGITIZER) ซึ่งทำหน้าที่เปลี่ยนสัญญาณไฟฟ้าให้เป็นสัญญาณดิจิทัล อุปกรณ์ส่วนนี้ได้แก่ กล้องโทรทัศนดิิจิตาไลเซอร์ ซึ่งภายในประกอบด้วยหลอด วิดิคอน ทำหน้าที่เป็นสื่อนำไฟฟ้าทางแสง ภาพถูกโฟกัสลงบนผิวของหลอด และถูกเปลี่ยนให้เป็นสัญญาณไฟฟ้าที่สอดคล้องกับความสว่างของภาพในแต่ละพื้นที่นั้น ๆ จากนั้น ทำการควอนไทซ์ (quantizing) ข้อมูลภาพที่ได้เป็นสัญญาณดิจิทัล

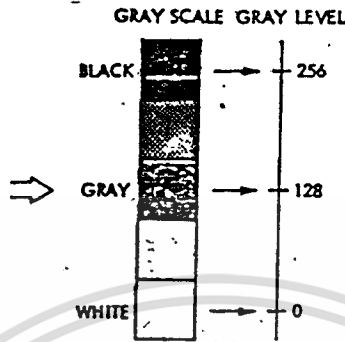
ส่วนประมวลผลคือ คอมพิวเตอร์ ซึ่งเปรียบเสมือนสมอง ทำหน้าที่ประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลภาพ

ส่วนแสดงผล ทำหน้าที่เปลี่ยนข้อมูลตัวเลข (ซึ่งเป็นระดับสีเทา) ที่เก็บเป็นอาร์เรย์ (array) ในคอมพิวเตอร์ ให้อยู่ในรูปที่เหมาะสม และสื่อความหมายกับมนุษย์ได้ คือ เป็นภาพที่ปกติทั่ว ๆ ไป อุปกรณ์ในส่วนนี้ได้แก่ มอนิเตอร์ ที่วิ เครื่องพิมพ์ที่สามารถแสดงผลในรูปกราฟฟิคได้

ภาพ 1 ภาพ ที่ถูกเปลี่ยนจากสัญญาณดิจิทัล สำหรับคอมพิวเตอร์นี้จะมีขนาดใหญ่ ขึ้นอยู่กับความละเอียดของภาพที่ต้องการ และจะมีผลทำให้ใช้เนื้อที่ในหน่วยความจำมาก ในการเก็บข้อมูลภาพ 1 ภาพ เช่น การเก็บภาพ 1 ภาพ ขนาด 256×256 จุด² ที่มีความแตกต่างของระดับความเข้มของแต่ละจุด เท่ากับ 256 ระดับ จะต้องใช้เนื้อที่ในหน่วยความจำถึง 64 กิโลไบต์ ในการเก็บภาพนั้น ดังนั้น ในปัจจุบันนี้ได้มีการค้นคว้าวิจัย หาวิธีการที่จะเก็บภาพด้วยคอมพิวเตอร์ โดยให้ใช้เนื้อที่ในหน่วยความจำให้เหลือน้อยที่สุด และยังคงรักษาความละเอียดของภาพตามการใช้งานได้อีกด้วย

2.3 ลักษณะข้อมูลภาพ

ข้อมูลภาพจะถูกแทนด้วยอาร์เรย์จัตุรัส (RECTANGULAR ARRAY) ของเลขจำนวนเต็ม โดยแสดงตำแหน่งที่ตั้งของแต่ละพิกเซลซึ่งบอกเป็น แกวกับหลัก และระดับความเข้มของแต่ละพิกเซล (GRAY - LEVEL) ซึ่งมีถึง 256 ระดับ ที่ระดับความเข้ม 256 แทนสีขาว สว่างมาก ที่ระดับความเข้ม 0 แทนสีดำ คือบริเวณมืด ดังรูป 2.4

รูป 2.4

2.4 การสุ่มแบบสม่ำเสมอและควอนไทเซชัน (Uniform sampling and Quantization)

เพื่อที่จะประมวลสัญญาณภาพด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ฟังก์ชันของภาพ $f(x,y)$ จะถูกทำให้เป็นสัญญาณไม่ต่อเนื่อง ทั้งระนาบของภาพ ซึ่งเราเรียกว่า การสุ่มภาพ (Image sampling) ค่าของฟังก์ชันที่ได้เรียกว่า การควอนไทเซชันระดับสีเทา (gray-level quantization)

สมมติว่าสัญญาณภาพต่อเนื่อง $f(x,y)$ ถูกดิจิไทซ์ ในระนาบ $X-Y$ เป็นช่วงเท่า ๆ กัน เราสามารถจัด $f(x,y)$ ให้อยู่ในรูปเมตริกซ์ ขนาด $N \times N$ ได้ดังสมการ (2.4.1)

$$f(x,y) = \begin{vmatrix} f(0,0) & f(0,1) & \dots & f(0, N-1) \\ f(1,0) & f(1,1) & \dots & f(1, N-1) \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ f(N-1,0) & f(N-1,1) & \dots & f(N-1, N-1) \end{vmatrix}$$

(2.4.1)

จะเรียกว่า พิกเซล จากขบวนการแปลงภาพดิจิทัลข้างต้น จะเห็นว่า เราต้องทราบขนาดความละเอียดของภาพ $N \times N$ พิกเซล และจำนวนระดับของระดับสีเทา ในทางปฏิบัติการทำควอนไทเซชันในระบบภาพดิจิทัล จะเป็นค่าของ 2 ยกกำลังจำนวนเต็ม คือ

$$N = 2^m \quad (2.4.2)$$

และ

$$G = 2^m \quad (2.4.3)$$

เมื่อ G คือ จำนวนระดับของระดับของระดับสีเทา ดังนั้นจำนวนบิต (bit) ที่ใช้เก็บภาพหนึ่งภาพที่ถูกต้องคือ

$$B = N \times N \times m \quad \text{บิต} \quad (2.4.4)$$

ตัวอย่างภาพขนาด 128×128 พิกเซล และระดับสีเทาจำนวน 64 ระดับ ต้องใช้หน่วยความจำขนาด 98,304 บิต

2.5 ลาปลาเซียน (Laplacian)

ค่าลาปลาเซียนของฟังก์ชัน 2 ตัวแปร $f(x, y)$ ถูกกำหนดโดย

$$\nabla^2 f(x, y) = \left(\frac{\partial^2 f}{\partial x^2} \right) + \left(\frac{\partial^2 f}{\partial y^2} \right)$$

และจากนิยามฟูเรียร์ทรานส์ฟอร์ม 2 มิติจะได้

$$\mathcal{F} \{ \nabla^2 f(x, y) \} \iff -(2\pi)^2 (u^2 + v^2) F(u, v)$$

การทำลาปลาเซียนมีประโยชน์ในการลากขอบเขตของภาพ

ฮาร์ดแวร์ (HARDWARE)

3.1 กล่าวนำ

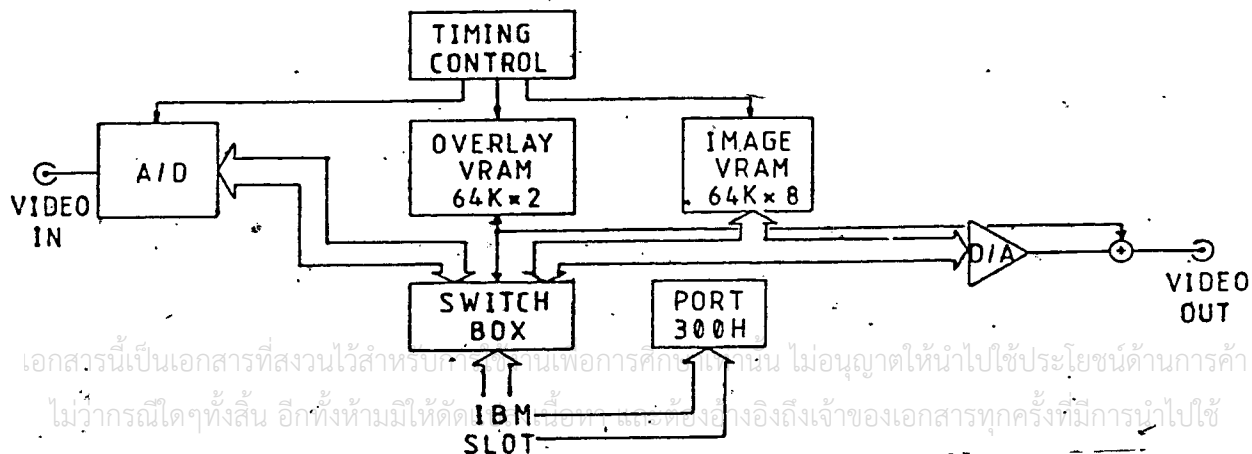
อุปกรณ์ที่สำคัญในโครงงานนี้ ประกอบด้วย ไมโครคอมพิวเตอร์ , กล้องวิดีโอ (VIDEO CAMERA) จอทีวีซึ่งเป็นอนาล็อก (ANALOG TV) และแผงวงจรดิจิทัลิเมจ (DIGI IMAGE CARD) ซึ่งเป็นแผงวงจรสำหรับเก็บและแสดงภาพ ที่ใช้ได้กับเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ IBM PC/XT/AT หรือเครื่องเทียบเท่า ในโครงงานนี้ใช้แผงวงจรดิจิทัลิเมจ รุ่น DZ - 256 B

3.2 การศึกษาแผงวงจรดิจิทัลิเมจ

3.2.1 คุณสมบัติของแผงวงจรดิจิทัลิเมจ

- 1.) สามารถแสดงภาพขาวดำ ขนาด 256 * 256 จุด โดยแต่ละจุดสามารถมี ความสว่างได้ 256 ระดับ
- 2.) สามารถแสดงภาพซ้อน (OVERLAY) เป็นกราฟิกส์ขนาด 512 * 256 จุด หรือเป็นตัวอักษรขนาด 64 แถว 32 บรรทัด
- 3.) สามารถดิจิทัลซ์ภาพ จากกล้องวิดีโอ ขนาด 256 * 256 จุด ที่ 64 ระดับ ความสว่าง
- 4.) บนแผงวงจรมีหน่วยความจำสำหรับภาพขนาด 64 K ไบท์ และหน่วยความจำ สำหรับ ภาพซ้อนอีก 64*2 ไบท์ ซึ่งไมโครคอมพิวเตอร์สามารถติดต่อกับหน่วย ความจำทั้ง 2 ส่วนได้โดยตรง

3.2.2 การทำงานของแผงวงจรดิจิทัลิเมจ

แผงวงจรดิจิทัลมีเมจประกอบด้วยส่วนที่สำคัญ 4 ส่วนคือ

- 1.) หน่วยความจำสำหรับเก็บภาพมีเมจ และภาพซ้อนขนาด $64 * 8$ บิต และ $64 K * 2$ บิต ตามลำดับ
- 2.) ส่วนแปลงสัญญาณวิดีโอให้เป็นข้อมูลดิจิทัล (A/D)
- 3.) ส่วนแปลงข้อมูลดิจิทัลเป็นสัญญาณวิดีโอออกจอภาพ (D/A)
- 4.) ส่วนควบคุมการติดต่อระหว่างส่วนต่าง ๆ

ขณะแสดงภาพ ข้อมูลจากหน่วยความจำภาพมีเมจจะถูกอ่านออกมาแสดงโดยผ่านส่วนวงจรแปลงข้อมูลเป็นสัญญาณวิดีโอ (D/A) ส่วนข้อมูลจากหน่วยความจำภาพซ้อนก็จะนำมาผสมรวมกับสัญญาณภาพที่ได้จากวงจร D/A ขณะดิจิทัลภาพ สัญญาณวิดีโอจากกล้องจะป้อนเข้าวงจรแปลงสัญญาณวิดีโอเป็นข้อมูลดิจิทัล (A/D) ข้อมูลเหล่านี้จะเขียนลงสู่หน่วยความจำภาพมีเมจในเวลาเดียวกันก็จะนำออกแสดงผ่านวงจร D/A ด้วย

ไมโครคอมพิวเตอร์สามารถติดต่อกับหน่วยความจำทั้งสองส่วนได้ โดยการส่งผ่านพอร์ตควบคุม (CONTROL PORT) หมายเลข 300H ที่หน่วยความจำเซ็กเมนต์ (SEGMENT) 0DOOH

คำสั่งที่ส่งผ่านพอร์ตควบคุมมีอยู่ 5 แบบคือ

00 = ดับจอภาพ

01 = ต่อหน่วยความจำภาพมีเมจกับ IBM PC เพื่ออ่านหรือเขียน

03 = ต่อหน่วยความจำภาพซ้อนกับ IBM PC เพื่ออ่านหรือเขียน

08 = แสดงภาพ/หยุด การดิจิทัลภาพ

0c = ดิจิทัลภาพ

3.2.3 การจัดเก็บข้อมูลภาพ

ภาพมีเมจที่แสดงบนจอ ขนาด $256 * 256$ จุดขึ้น แต่ละจุดจะต้องใช้เนื้อที่ขนาด 1 ไบท์ เรียงกันไปในหน่วยความจำ ขนาด $64 K$ ไบท์ โดยข้อมูลภาพจุดแรกที่อยู่มุมบนซ้ายของจอภาพ จะตรงกับหน่วยความจำแอดเดรส (ADDRESS) แรก คือ 0 ข้อมูลภาพจุดถัดมา (ตามแนวนอน) ก็จะมีอยู่ที่แอดเดรส 1 จนถึงข้อมูลภาพเส้นแรก (จุดมุมบนขวา) ก็จะมีตรงกับแอดเดรส 255 หรือ 00FFH ที่เส้นถัดมาจุดแรกก็จะมีแอดเดรสเป็น 256 หรือ 0100H เรียงกันเช่นนี้ไป

เอกสารฉบับนี้ที่จุดสุดท้าย ของจอภาพ คือจุดมุมล่างขวาจะมีแอดเดรส เป็น 65535 หรือ 0FFFH

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.) แฟ้มภาพจะแบ่งเป็น 2 ส่วน คือส่วนของเฮดเดอร์ และส่วนของข้อมูลภาพ โดย เฮดเดอร์จะเริ่มต้นที่ตำแหน่ง ความยาวไม่คงที่แต่ไม่น้อยกว่า 64 ไบท์ ส่วนข้อมูลภาพที่มีขนาดใดก็ได้ และมีจุดเริ่มต้นตามที่กำหนดในส่วนเฮดเดอร์

2.) ส่วนประกอบของเฮดเดอร์มีดังนี้

ไบท์ที่	ไบท์	ชื่อ	ชนิด	หมายเหตุ
0-3	4	SYNC-WOSD	ASCII	จำเป็นต้องเป็น 52H, 26H, 44H, และ 0E4H เสมอ เพื่อใช้ตรวจสอบ
4-7	4	BIRTH	BINARY	วันที่สร้างแฟ้มนี้ โดยมีลักษณะข้อมูลเป็น mdyy เมื่อ m คือเดือน d คือวัน และ yy คือปี
8-0B	4	REC-SIZE	BINARY	ขนาดของภาพ 1 เร็คคอร์ด (RECORD)
0C-0D	2	BEGIN OF DATA	BINARY	จุดเริ่มต้นของข้อมูลภาพเป็นออฟเซ็ทจากต้นไฟล์ปกติเป็น 40H
0E-0F	2	NO - REC	BINARY	จำนวนเร็คคอร์ดในไฟล์ปกติเท่ากับ 1
10	1	TYPE	BINARY	ชนิดของภาพ 1 = ขาว 2 = 256 สี 3 = 4K สี 4 = 32K สี
11	1	PIXEL-SIZE	BINARY	จำนวนบิตต่อจุดภาพ 0 = เปลี่ยนแปลงได้ 4, 6, 8, 12, 16 = ค่าจำนวนบิต
12-13	2	X-ORIGIN	BINARY	จุดเริ่มต้นบนจอภาพ ปกติ 0
14-15	2	Y-ORIGIN	BINARY	จุดเริ่มต้นบนจอภาพ ปกติ 0
16-17	2	HOR-SIZE	BINARY	ขนาดภาพแนวนอน
18-19	2	VER-SIZE	BINARY	ขนาดภาพแนวตั้ง

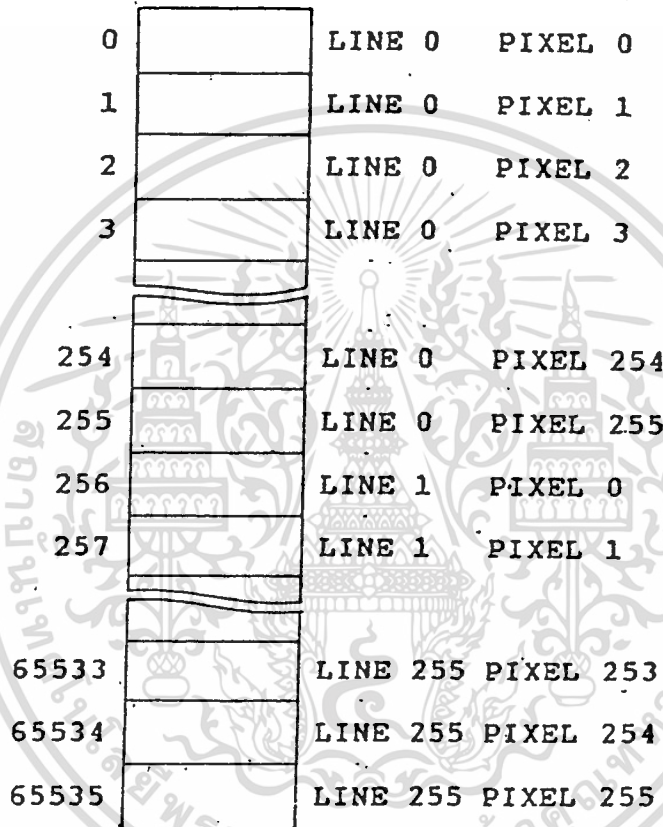
1A-1D	4	RESERVED	-	-
1E-21	4	VERSION	ASCII	รุ่นของมาตรฐานเพิ่ม
22-3F	30	RESERVED	-	-

3.) แฟ้มภาพที่มีเฮดเดอร์ จะใหญ่กว่าแฟ้มภาพธรรมดา ไม่น้อยกว่า 64 ไบท์ เช่นปกติ ภาพขนาด 256 * 256 จุดจะมีขนาดเท่ากับ 65536 ไบท์ แต่ถ้ามีเฮดเดอร์ จะมีขนาดเป็น 65600 ไบท์ ดังนั้น หากต้องการเก็บภาพที่มีขนาดมาตรฐาน (64, 128, 256) ควรเก็บแบบไม่มีเฮดเดอร์จะประหยัดกว่า แต่หากภาพมีขนาดแตกต่างไปจากมาตรฐาน เช่น 100 * 100 ก็จะต้องเก็บแบบมีเฮดเดอร์

3.2.4.3 การอ่านข้อมูลจากแฟ้มภาพมาตรฐาน

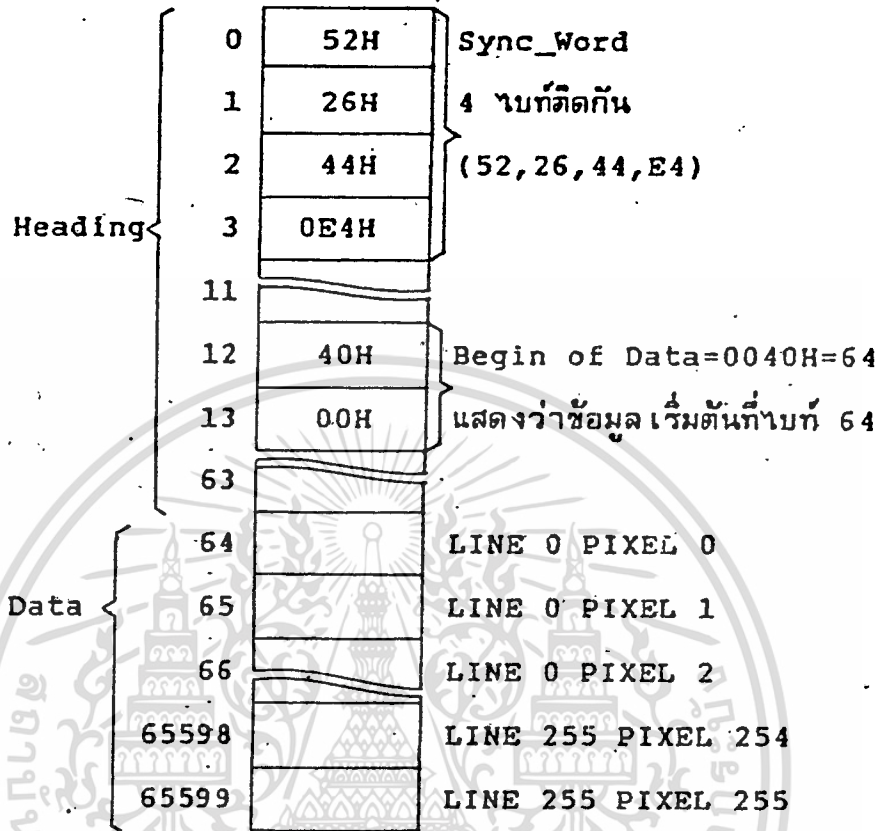
มาเริ่มต้น

- 1.) อ่านข้อมูล 4 ไบท์แรกของแฟ้ม ตรวจสอบว่ามีข้อมูล 52H, 26H, 44H, และ OE4H อ้อยหรือไม่ หากมีแสดงว่าเป็นแฟ้มแบบมีเฮดเดอร์ ให้อ่านส่วนเฮดเดอร์ 64 ไบท์แรก ลงมาในบัฟเฟอร์ (BUFFER) ตรวจสอบค่า BEGIN OF DATA และ REC-SIZE ว่าข้อมูลภาพเริ่มที่ใด และยาวเท่าใด แล้วจึงอ่านข้อมูล
- 2.) สำหรับแฟ้มที่ไม่มีเฮดเดอร์ ให้ตรวจสอบขนาดของภาพ หากมีขนาดไม่ตรงกับมาตรฐาน (4096, 16384, และ 65536) แสดงว่าไม่ใช่แฟ้มภาพตามมาตรฐาน ให้ออกจากโปรแกรม ถ้ามีขนาดตรงก็ให้อ่านข้อมูลลงมาได้เลย

รูป 3.3 แฟ้มภาพแบบไม่มีเฮดเดอร์ ขนาด 256 * 256 จุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูป 3.4 แฟ้มภาพแบบมีเฮดเดอร์ ขนาด 256 * 256 จุด

บทที่ 4

แนะนำให้รู้จัก SPIDER

ในบทนี้จะเป็นการอธิบายถึงเรื่องทั่วไปของ SPIDER

4.1 วัตถุประสงค์และกฎของรoutinesย่อย SPIDER (SUBROUTINE PACKAGE SPIDER)

SPIDER เป็นชื่อย่อมาจาก Subroutine Package for Image Data Enhancement and Recognition ซึ่งเป็น ซอฟต์แวร์แพ็คเกจ ที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อรวบรวมขั้นตอนการทำงาน (ALGORITHM) ในการประมวลผลภาพอิมเมจ ในรูปแบบของโปรแกรม

ในการทำของระบบการประมวลผลภาพอิมเมจหลาย ๆ อันมาเพื่อที่จะรวบรวม วิธี การประเมินผลภาพ (IMAGE PROCESSING ALGORITHM) มาทำเป็นรูปแบบของ โปรแกรมห้องสมุด (PROGRAM LIBRARY) แต่อย่างไรก็ตามระบบซอฟต์แวร์นั้นมักจะขึ้นกับลักษณะของฮาร์ดแวร์ เป็นอย่างมาก ดังนั้นจึงเป็นการยากที่จะแลกเปลี่ยน โปรแกรมระหว่างกลุ่มที่วิจัย ถึงแม้ว่าเมื่อ อินพุตไวย์ของอิมเมจ (IMAGE INPUT DEVICE) และคอมพิวเตอร์จะเหมือนกัน และจากการสำรวจซอฟต์แวร์ต่าง ๆ พบว่ามีองค์ประกอบบางอย่างที่เราไม่ต้องการในการทำคือ

- 1.) ภาษาในการเขียนโปรแกรม
- 2.) การเข้าไปยังไฟล์ของอิมเมจ
- 3.) โครงสร้างของข้อมูลของอิมเมจในโปรแกรม
- 4.) การโยกย้ายข้อมูลของอิมเมจระหว่างโปรแกรม
- 5.) การจัดการเกี่ยวกับข้อผิดพลาด (ERROR HANDLING)
- 6.) มิติและระดับความเข้มของอิมเมจ

ดังนั้น SPIDER จึงถูกออกแบบให้เป็น ซอฟต์แวร์ที่สามารถยอมรับองค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้ได้ ดังนั้นถ้าเราต้องการที่จะทราบพอร์ตเทบิลิตี้ (TRANSPORTABILITY) ที่สมบูรณ์ วิธีที่ดีที่สุดคือเราจะต้องมีภาษาในการเขียนโปรแกรมสำหรับการประมวลผลอิมเมจร่วมกัน หรือ จะต้องระบุมาตรฐานสำหรับระบบทั้งหมด อย่างไรก็ตามมันเป็นการยากที่จะรวบรวมโปรแกรมจริง ๆ

ดังเห็นการใช้ภาษาใหม่ เช่น การใช้คอมไพเลอร์ (COMPILER) ใหม่ สำหรับแต่ละระบบคอมพิวเตอร์ และเขียน โปรแกรมใหม่ตั้งแต่ต้นเริ่มต้นจึงจะได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่หรือใช้เพื่อการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ยกเว้นที่มิได้มีเหตุเปลี่ยนแปลงได้ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้นสำหรับปัจจุบัน(หมายถึงสมัยของต้นตอ SPIDER) ภาษาที่ดีที่สุดสำหรับโปรแกรมของการประมวลผลอิมเมจก็คือ ภาษาฟอร์แทรน(FORTRAN) โดยทำอยู่ในรูปของรoutines และทำให้ routines เหล่านี้เป็นอิสระจากการทำงานของ การ อินพุต เอาท์พุต ข้อมูล ดังนั้น โปรแกรมหลักของผู้ใช้นั้นจะต้องทำเกี่ยวกับ ข้อมูลอิมเมจ และผลที่จะได้รับออกมา และรูปแบบของซอฟต์แวร์นี้จะเป็นห้องสมุด routines (SUBROUTINE LIBRARY) แต่โครงสร้างของมันมีข้อจำกัดในรูปแบบของการเขียนโปรแกรม

และสิ่งต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นนี้คือเบื้องหลังของการเกิด SPIDER ขึ้น และแนวความคิดในการออกแบบมีดังนี้

- พัฒนารoutines สำเร็จรูปของขั้นตอนการประมวลผลอิมเมจ และทำให้มันไม่ขึ้นกับ routines ของระบบประมวลผลอิมเมจ
- เน้นถึงการสร้างและความสะดวกมากกว่าประสิทธิภาพของเวลาที่ประมวลผล
- เขียนโปรแกรมที่ง่ายต่อการที่ผู้ใช้จะเปลี่ยนให้อยู่ในระบบของผู้ใช้เอง หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขให้เร็วขึ้น
- เก็บรวบรวม ขั้นตอนและวิธีการทำที่น่าสนใจเอาไว้เป็นจำนวนมาก ๆ
- กำหนดรูปแบบของเอกสารประกอบและหมายเหตุใน โปรแกรมและคู่มือผู้ใช้

4.2 ส่วนประกอบของสไปเดอร์

มี 3 ส่วนคือ

4.2.1 อัลกอริทึม (ALGORITHM) ของโปรแกรมการประมวลผลภาพอิมเมจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่สุดของสไปเดอร์

4.2.2 รายละเอียดของโปรแกรมการประมวลผลภาพ

4.3.3 โปรแกรมบริการของ สไปเดอร์

4.3 รายละเอียดของ routines (SUBROUTINE) ของสไปเดอร์

4.3.1 ระดับภาษาของฟอร์แทรน ที่ใช้ในการเขียนโปรแกรมของสไปเดอร์จะต้องสูงกว่าฟอร์แทรนสี่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เผยแพร่โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ชนิดและความยาวของข้อมูล

ตัวเลขจำนวนเต็ม (INTEGER) ใช้เนื้อที่ 2 ไบต์

จำนวนจริง (REAL) ใช้เนื้อที่ 8 ไบต์

จำนวนเชิงซ้อน (COMPLEX) ใช้เนื้อที่ 8 ไบต์

- จำนวนมิติของแอสเรย์ที่มากที่สุด มีได้ถึง 7 มิติ

- ทำวนลูป (LOOP) ซ้อนได้ถึง 20 ลูป

4.3.2 กฎของการเขียนโปรแกรมสำหรับรูทีน

- โปรแกรมของสไปเดอร์ อยู่ในรูปของรูทีนน้อยกว่าอยู่ในรูปของ ฟังก์ชัน (FUNCTION)

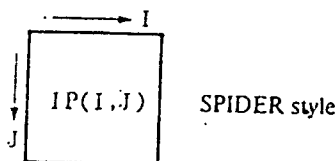
- การโหลด (LOADING) และการเก็บ (STORING) ข้อมูลภาพ จะต้องกระทำที่ โปรแกรมหลัก และที่หน่วยความจำหลัก จะประมวลผลแอสเรย์ได้สองมิติเท่านั้น

- รูทีนย่อย สามารถเรียกใช้รูทีนย่อยอื่น ๆ ที่มีระดับต่ำกว่าได้

- ทุก ๆ ชื่อของอิมเมจแอสเรย์ จะเป็นอาร์กิวเมนต์ (ARGUMENTS) ตัวส่งผ่านค่า ในโปรแกรม

- สมาชิกของแอสเรย์ 1 ตัวจะแทน 1 พิกเซล

- รูปแบบมาตรฐานของข้อมูลภาพ เป็นแอสเรย์สองมิติชนิด ซิงเกิล-พรีซิชั่นอินทิจเจอร์ (SINGLE - PRECISION INTEGER) I^J จะหมายถึงหลัก (COLUMN) และ J หมายถึงแถว (ROW) ดังรูป 4.1

SPIDER style

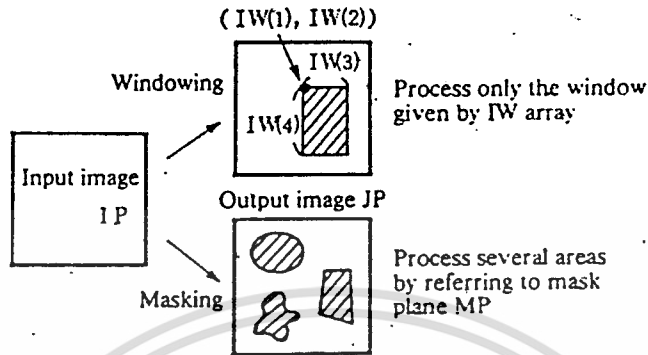
รูป 4.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแอสเรย์สองมิติกับภาพอิมเมจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

- โดยหลักการ การประมวลผลภาพจะประมวลผลทุก ๆ จุดแต่การทำวินโดว์ไปใช้

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่สืบเนื่องต่อไป และต้องยกย่องผู้แต่ง

(WINDOW) และมาสคิง (MASKING) จะทำการประมวลผลเฉพาะ
 บางส่วนของภาพเท่านั้น

รูป 4.2 การทำวินโดว์ และมาสคิง

4.3.3 กฎต่าง ๆ สำหรับการเข้ารหัส

4.3.3.1 รูปแบบของชื่อรูนัยย่อย ซึ่งจะบอกลักษณะของรูนัยย่อยนั้น XXXX##

หรือ XXXX#@

โดยที่

XXXX : ชื่อย่อของอัลกอริทึม

##, # : เลขจำนวนเต็มบวกสองหลัก เพื่อใช้แยกรูนัยย่อยที่เป็นชนิดเดียวกันแต่แตกต่างกัน

@ : ตัวอักษรที่กำหนดชนิดของข้อมูลหรือวิธีซึ่งกำหนดโดย รูนัย แบ่งเป็น

I = จำนวนเต็ม

R = จำนวนจริง

W = การทำวินโดว์

M = การทำมาสคิง

A = การคำนวณผล

L = รูนัยระดับต่ำ

4.3.3.2 ตัวอักษรนำหน้าทีอาร์คิวเมนต์ มีดังนี้

I, A : สำหรับอินพุตอาร์คิวเมนต์

J, B : สำหรับเอาทพุตอาร์คิวเมนต์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ผ่านการแก้ไขใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

K,L,C,P : สำหรับอาร์กิวเมนต์ที่อินพุตและเอาต์พุต

M,N,E,F : สำหรับพารามิเตอร์ (PARAMETERS) ดังที่

4.3.3.3 มีอาร์กิวเมนต์พื้นฐาน 3 ชนิด ได้แก่ (I) อินพุต , (O) เอาต์พุต , (W) ที่ว่างสำหรับใช้งาน และนอกจากนี้ยังมี อาร์กิวเมนต์ สำหรับอินพุต และเอาต์พุต (I/O) , อินพุตและที่ว่างใช้งาน (I/W) และที่ว่างใช้งานกับเอาต์พุต (W/O) โดย

(I) : ค่าที่เข้าไปใช้ในรูทีนย่อย เมื่อกลับออกมาจะต้องไม่เปลี่ยนแปลง

(O) : เป็นค่าผลลัพธ์จากรูทีนย่อย

(W) : ใช้เฉพาะในรูทีนย่อยเท่านั้น

(I/O) : เป็นค่าที่นำไปใช้ในรูทีนย่อย และเก็บค่าผลลัพธ์ไว้

(I/W) : เป็นค่าที่นำไปใช้ในรูทีนย่อย และเก็บไว้ในรูทีนย่อยนั้น

(W/O) : ใช้ในรูทีนย่อย และค่าที่ได้มาสามารถนำไปใช้ได้ถ้าจำเป็น

4.3.3.4 อาร์กิวเมนต์ที่ใช้บ่อยในรูทีนย่อย

แอร์เรย์สองมิติสำหรับข้อมูลภาพ	ใช้ P เช่น IP1,BP2
ขนาดภาพ	ISX(แนวนอน), ISY(แนวตั้ง)
ที่ใช้งาน	IWORK, WORK
แอร์เรย์สำหรับวินโดว์	IW
ระนาบมาสค์ (MASK PLANE)	MP หรือ IM หรือ AM
ฮิสโตแกรม (HISTOGRAM)	HIST หรือ IHST
เทรชโฮลด์ (THRESHOLD)	ITHD, FTHD
รหัสผิด (ERROR CODE)	JERR, KERR

4.3.3.5 บรรทัดที่ใช้อธิบายในรูทีนย่อย (COMENT LINES)

- CS (ลำดับ) : เรียกเป็นลำดับ
- CP (จุดประสงค์) : จุดประสงค์ หรือ หน้าที่
- CA (อาร์กิวเมนต์) : อธิบายอาร์กิวเมนต์แต่ละตัว
- CV (ตัวแปร) : อธิบายตัวแปรแต่ละตัว

CE (ข้อผิดพลาด) : อธิบายรหัสผิด

CM (การแก้ไข) : หมายเหตุการปรับปรุงแก้ไขรูน้อย

CD (วันที่) : วันที่เขียนโปรแกรม แก้ไข ปรับปรุง

คำอธิบายเหล่านี้ ต้องวางไว้ระหว่างการบอกแฮดเดอร์ กับรายละเอียด ยกเว้น CM สามารถแทรกไว้ก่อนได้

ส่วนคำอธิบายต่อไปนี้สามารถแทรกไว้ที่ไหนก็ได้ในโปรแกรม

CF (การไหล) : คำอธิบายช่วยในการติดตามอัลกอริทึม

C* : คำอธิบายอื่น ๆ

C หรือ C... : เว้นระยะ เพื่อให้ง่ายแก่การอ่านโปรแกรม

4.3.3.6 การอ่านอัลกอริทึม

อัลกอริทึมของสไปเดอร์ ประกอบด้วย 9 ประการคือ

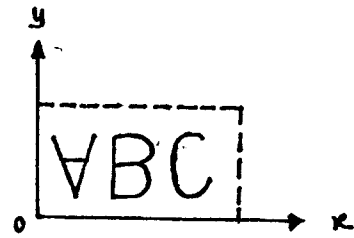
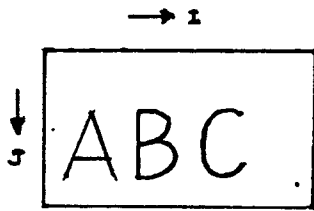
- 1.) จุดประสงค์และหน้าที่ของรูน้อย
- 2.) การเรียกใช้รูน้อย
CALL + ชื่อรูน้อย(อาร์กิวเมนต์)
- 3.) คำอธิบายอาร์กิวเมนต์
- 4.) เงื่อนไขของอาร์กิวเมนต์
- 5.) หมายเหตุในการใช้
- 6.) อัลกอริทึม
- 7.) การแก้ไขข้อผิดพลาด
- 8.) หมายเหตุพิเศษ
- 9.) ตัวอย่างการทดลอง

4.3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างแอร์เรย์สองมิติและภาพอิมเมจ

4.4.3.1 แบบสไปเดอร์ หรือชนิด F สมาชิกตัวแรกจะมีค่าเพิ่มในแนวนอนหมายถึงหลัก และสมาชิกตัวที่สองจะมีค่าเพิ่มขึ้นในแนวตั้งหรือที่เรียกว่าแถว

4.4.3.2 ระบบพิกัด x-y จะมีลักษณะสะท้อนกลับกับแบบสไปเดอร์ ดังรูป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชนิด F แบบสไปเดอร์

ระบบพิกัด x-y

รูป 4.3 การเปรียบเทียบแบบสไปเดอร์กับระบบพิกัด x-y

4.4 ปัญหาและสิ่งที่ควรคำนึง

4.4.1 ถ้อยคำที่ใช้

- อิมเมจ (IMAGE) ภาพอิมเมจจะถูกแทนด้วยแอร์เรย์สองมิติบนตะแกรงสี่เหลี่ยม ถ้าระดับความเข้มมีทั้งหมด NGR แต่ละพิกเซลจะมีค่าจำนวนเต็มบวกตั้งแต่ 0 ถึง NGR -1
- พิกเซล (PIXEL) $IP(I, J)$ จะแทนพิกเซล (I, J) พิกเซลมักจะเรียกว่าจุด เมื่ออิมเมจแอร์เรย์ IP ถูกประกาศเป็น $IP(ISX, ISY)$ ทั้ง ISX และ ISY จะต้องมีความมากกว่าหรือเท่ากับ 1
- ระดับความเข้ม (GRAY LEVEL) เป็นค่าของแต่ละพิกเซล ระดับความเข้มจะบอกถึงความสว่างหรือความเข้ม ความหนาแน่น (ระดับความมืด) ของภาพที่จุดนั้น ระดับความเข้มของขอบภาพอิมเมจ ใช้ในการหาขนาดขอบภาพโดยวิธีการตรวจหาขอบของภาพ
- กรอบ (WINDOW) กรอบหมายถึงบริเวณสี่เหลี่ยมจัตุรัสในภาพอิมเมจ กำหนดโดยพิกัด (COORDINATE) จุดบนซ้ายและขนาดในแนวนอนกับแนวตั้ง ซึ่งจะต้องใช้แอร์เรย์ 4 ตัวในการกำหนดตำแหน่งกรอบ
- ระนาบมาสก์ (MASK PLANE) หมายถึง การอ้างแอร์เรย์เพื่อแบ่งภาพอิมเมจเป็นส่วนย่อยนำมาประมวลผล โดยบริเวณที่ต้องการนำมาประมวลผลจะมีค่า 1 ส่วนที่เหลือมีค่า 0
- การประมวลผลเป็นส่วน ๆ ใช้ในกรณีที่ภาพอิมเมจมีขนาดใหญ่มาก ประมวลผลในครั้ง

เดี่ยวไม่พอ จึงแบ่งภาพเป็นส่วน ๆ แล้วนำมาประมวลผล

4.4.2 ชื่อรูปที่น้อย

ชื่อของรูปที่น้อยของสไปเดอร์จะประกอบด้วยอย่างมากที่สุด 6 ตัวอักษร โดยที่ 4 ตัวแรก เป็นชื่อย่อหมายถึงหน้าที่ของรูปที่น้อย ส่วนอักษรอีก 2 ตัว ที่เหลือจะเป็นเลขจำนวนเต็มที่ใช้แยกรูปที่น้อยที่ทำหน้าที่คล้ายกันแต่แตกต่างกัน

4.4.3. การรักษาข้อมูลภาพอินพุต และการประหยัดเนื้อที่ใช้งาน

การเก็บรักษาข้อมูลภาพอินพุต เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบกับข้อมูลเข้าทั้งหมด ในขณะทดลอง และการประหยัดเนื้อที่ใช้งาน ก็เพื่อที่จะประมวลผลบนเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดเล็กได้ วิธีที่ใช้ในการประมวลผลเพื่อเหตุผลดังกล่าวมีดังนี้

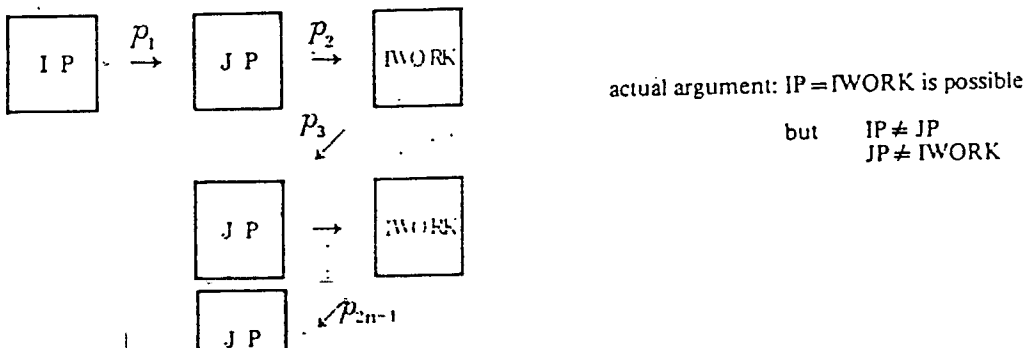
1.) (One parallel operation)

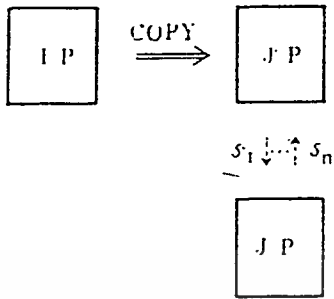
2.) (One sequential operation)

3.) (Three or more (odd) sequential operations)

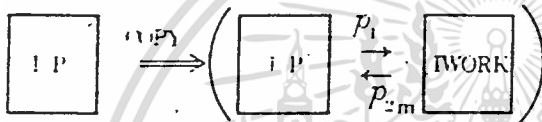
4.) (Two or more sequential operations)

actual argument: $IP=JP$ is possible

5.)

(Parallel iterative: even number of iterations of parallel operations)

actual argument: same to Type VI

6.)

(Parallel iterative: iteration of one operation)

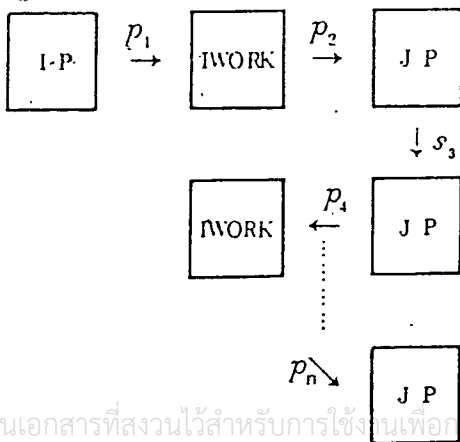

actual argument: $IP=IWORK$ or $IP=JP$ is possible.
but $IWORK \neq JP$

7.)

(Combination of parallel and sequential operations)

e.g.

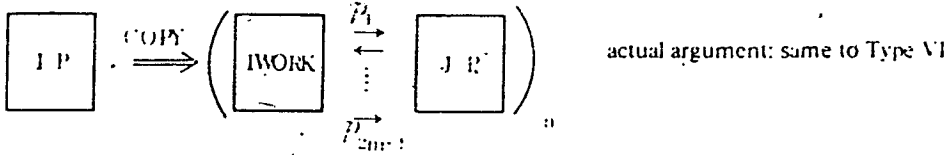

actual argument: $IWORK \neq JP$, but

$IP=JP$ or
 $IP=IWORK$ is possible

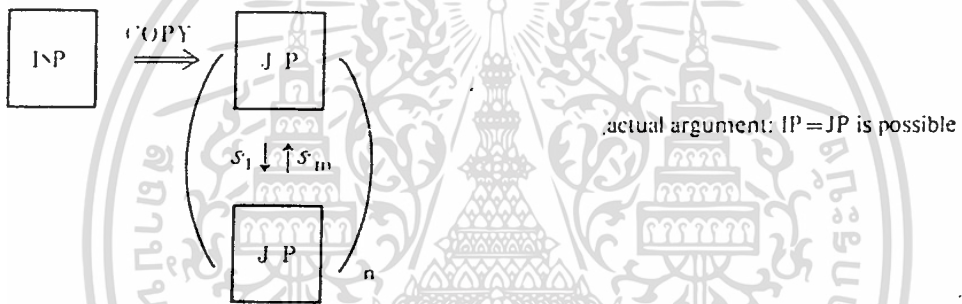
8.)

(Parallel iterative: odd number of iterations of parallel operations)

9.)

(Sequential iterative)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

โปรแกรมรูกที่ประมวลผลภาพ

5.1 การทำภาพให้เรียบสำหรับลดสัญญาณรบกวน (SMOOTHING FOR NOISE REDUCTION)

การทำภาพให้เรียบเป็นการลดสัญญาณที่เกิดขึ้นบนภาพโดยที่ไม่ทำให้ข้อมูลที่สำคัญของภาพ เช่น ระดับความเข้มของเส้นขอบเสียไป โดยที่การทำภาพให้เรียบสำหรับลดสัญญาณรบกวน นี้จะมีได้หลายวิธี เช่น หาค่าเฉลี่ยภายในกรอบที่กำหนด, โลว์พาสฟิลเตอร์ (LOWPASS FILTER), โดยใช้ ความถี่เฉพาะของโดเมน (SPITIAL-FREQUENCY DOMIAN)

จะเห็นว่าการทำภาพให้เรียบเป็นสิ่งที่ไม่ดี เพราะว่ามันจะทำให้คนดูได้ง่ายหรือให้คอมพิวเตอร์ จัดจำได้ เช่นถ้าหากว่ารูปภาพไม่ชัดเจน (BLURRED) เพราะว่าสัญญาณรบกวน ซึ่งมีสาเหตุมาจากความไม่แน่นอนขึ้น ๆ ลง ๆ ของค่าที่นับ , รูปในกระเพาะอาหารที่เวลาเราเอ็กซ์เรย์ ก็จะได้ชัดเจนขึ้นหลังจากที่เราเอาสัญญาณรบกวนออกไปแล้ว ซึ่งการทำภาพให้เรียบเพื่อการลดสัญญาณรบกวน ซึ่ง ใช้ประโยชน์ในทางการแพทย์ดังตัวอย่างข้างบนนี้แล้วก็ยังสามารถนำไปใช้ในส่วนของการแบ่งพื้นที่ออกเป็น ส่วน ๆ (REGION SEGMENTATION) สำหรับภาพถ่ายทางอากาศ เป็นต้น

กระบวนการและขั้นตอนในการทำ

$$g'(u) = 1/\text{ผลรวมของ } W(v,u) * \text{ผลรวมของ } \{W(v,u)*g(v)\}$$

where

$$W(v,u) = 1 ; \text{ค่าสัมบูรณ์ของ } g(u)-g(v) \leq P(u)$$

$$= 0 ; \text{otherwise}$$

$P(u) = 1/8 * \text{ผลรวมของค่าสัมบูรณ์ } g(u)-g(v)$ โดยที่ v เป็นค่าของจุดรอบรอบจุด u อีก 8 จุด

โดยที่ค่าอินพุท (GRAYLEVEL) ของ พิกเซล $u = g(u)$ และ เอ้าท์พุท ที่พิกเซล u จะเป็น $g'(u)$ และ $W(u)$ หมายถึงขนาด $3*3$ โดยมีจุดศูนย์กลางอยู่ที่ u

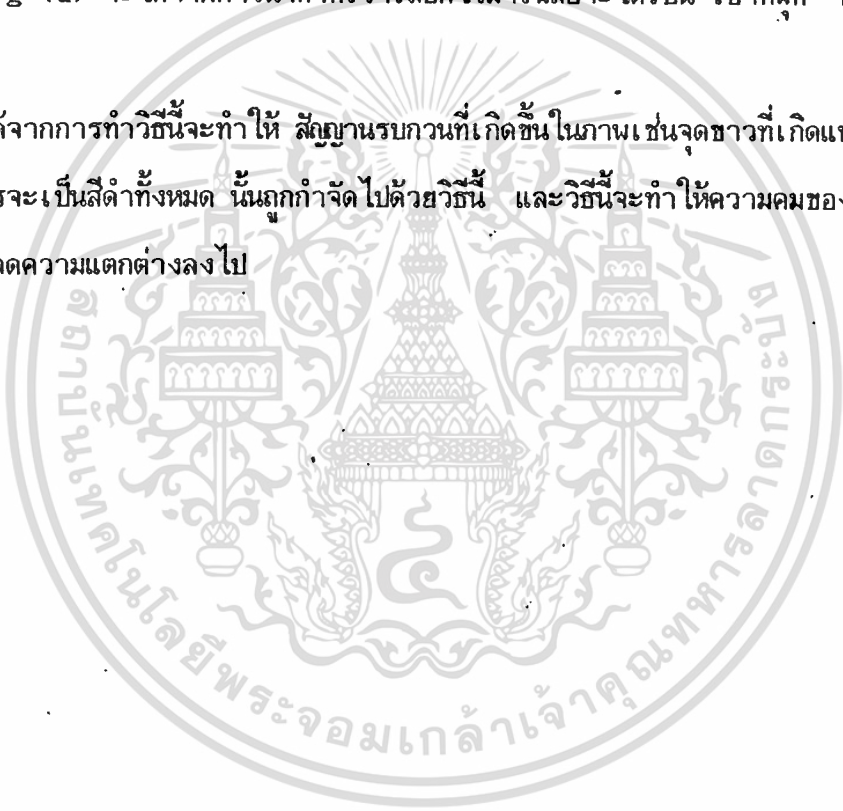
ในขั้นแรกจะต้องหา $P(u)$ ทั้งหมดก่อนโดยนำค่าที่จุด u ลบกับจุดรอบ ๆ ทุกจุดแล้วนำค่าที่
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ได้ทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ย ซึ่งก็คือค่าความแตกต่างโดยเฉลี่ยของจุดรอบ ๆ จุด u นั้นเองที่มีการนำไปใช้

และ $W(u, v)$ จะ = 1 เมื่อค่าความแตกต่างระหว่างจุด u กับจุดรอบ ๆ แต่ละจุดน้อยกว่า
หรือเท่ากับค่าเฉลี่ยของความแตกต่าง
= 0 เมื่อเป็นค่าอื่น

ซึ่งหมายความว่าเราจะนำเอาเฉพาะค่าที่มีความแตกต่างน้อยกว่าค่าเฉลี่ยของความแตกต่าง เพราะฉะนั้นจะเห็นว่าการตัดจุดที่ค่าความแตกต่างมาก ๆ ออกจะทำให้ เอ้าท์พุทของจุด u ไม่มีค่าต่างจากเดิมมากจนเกินไป

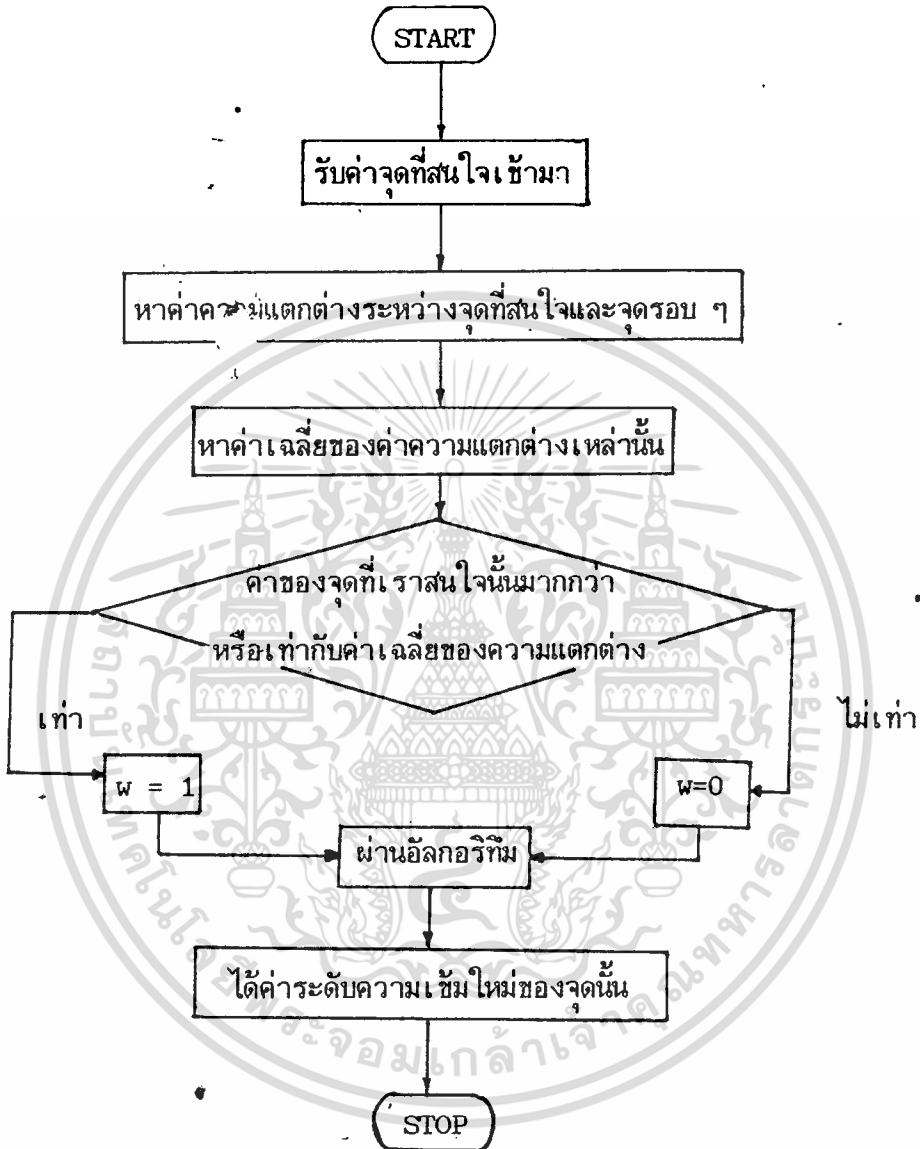
และ $g'(u)$ จะ ได้จากการนำค่าที่เราเลือกไว้มาเฉลี่ยจะได้เป็น เอ้าท์พุท ที่จุดนั้น ๆ
ออกมา

ผลที่ได้จากการทำวิธีนี้จะทำให้ สัญญาณรบกวนที่เกิดขึ้น ในภาพเช่นจุดขาวที่เกิดแทรกขึ้นมาบนภาพที่สมควรจะเป็นสีดำทั้งหมด นั้นถูกกำจัด ไปด้วยวิธีนี้ และวิธีนี้จะทำให้ความคมของเส้นที่ต่างระดับกันมากลดความแตกต่างลงไป

โพลิวาร์ตของ ก่ารลดสัณญาณรบกวนของภาพ

เนื่องจากโพลิวาร์ตจาก โปรแกรมมีขนาดใหญ่มากดังนั้นจึงสรุปเป็นโพลิวาร์ตย่อ ๆ ได้ดังนี้

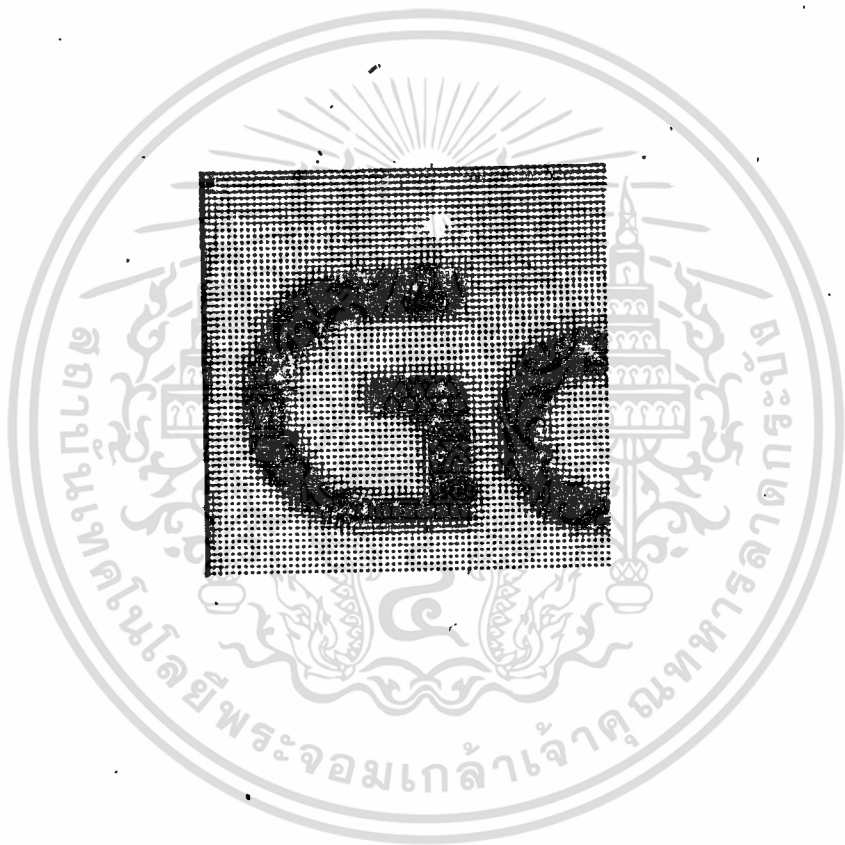

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.1 ภาพต้นแบบที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.2 เป็นการนำภาพที่ 5.1 ผ่านการทำภาพให้เรียบโดยทำ 1 ครั้งและใช้ค่า $\text{round} = 0.9$

5.2 การสร้างฮิสโตแกรม (HISTOGRAM GENERATION)

ในการสร้างฮิสโตแกรม จะสามารถนำเอาไปใช้ในรูปอื่น ๆ ได้อีก เช่น นำไปใช้ในการเลือก เทรชโฮลด์ (TRESHOLD SELECTION) ซึ่งในรูปของฮิสโตแกรมนี้เป็นฮิสโตแกรม 2 มิติ ซึ่งใช้กับการหาภาพของฮิสโตแกรมทั้งภาพ

กระบวนการและขั้นตอนในการทำ

* มีตัวแปรที่เกี่ยวข้องดังนี้

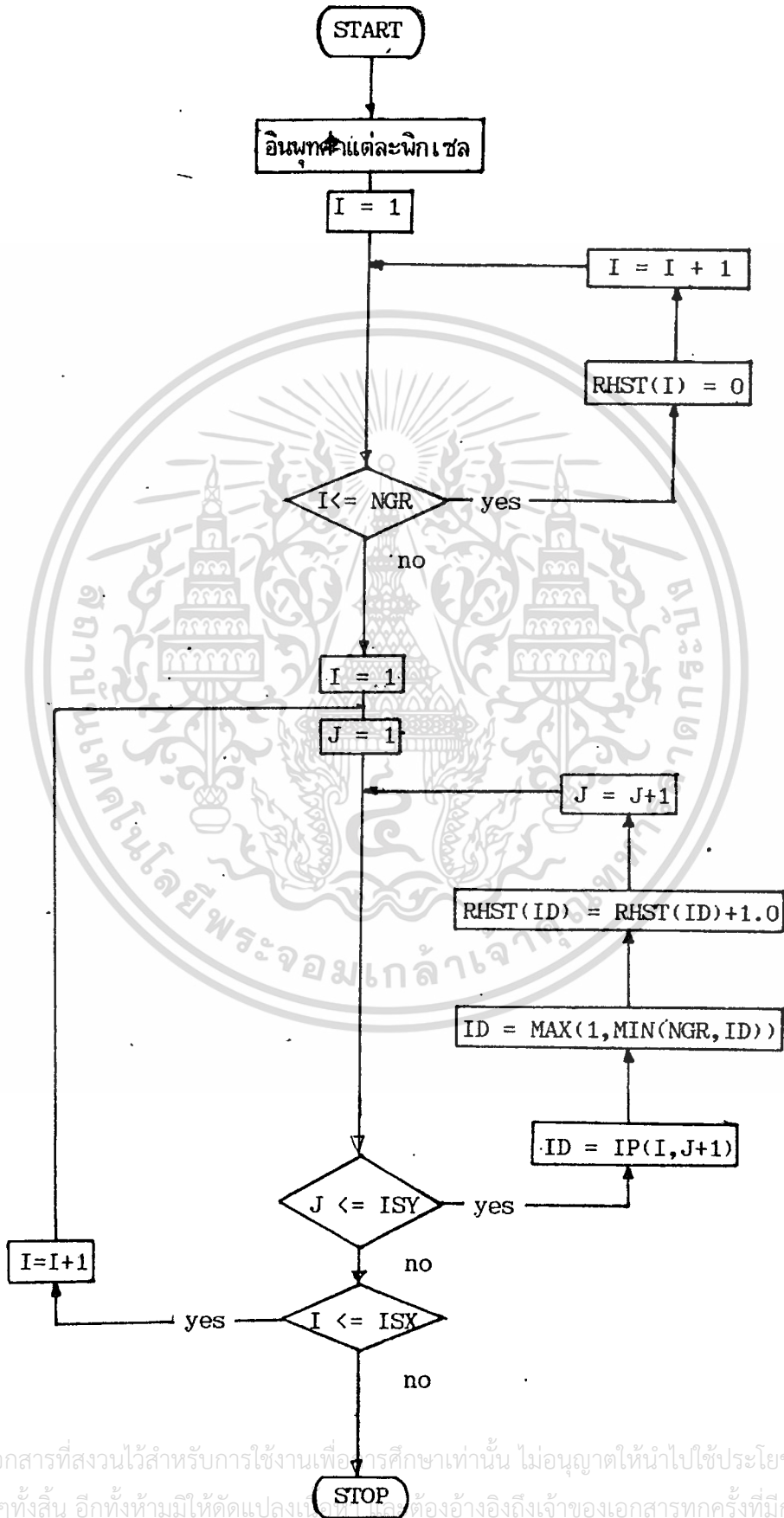
$IP (ISX, ISY) =$ อินพุตภาพซึ่งมีขนาด $ISX * ISY$ ซึ่งในกรณีนี้จะให้ $ISX = ISY$

$RHST (NGR) =$ ฮิสโตแกรมของระดับความเข้ม (GRAYLEVEL)

$NGR =$ จำนวนของระดับความเข้มที่ใช้

ในตอนแรกเราจะต้องทำให้แอเรย์ของ $RHST (NGR)$ ก่อน โดยให้ค่าทุก ๆ ค่านี้ = 0.0 และต่อจากนั้นเราจะนำ อินพุตจากจุดต่าง ๆ เข้ามาและถ้าระดับความเข้มของอินพุตที่เข้ามามีระดับความเข้มเท่ากับ 50 ก็จะไปเพิ่มค่าในแอเรย์ของ $RHST (50)$ ขึ้น 1 และเมื่อทำเช่นนั้นจนครบทุก ๆ จุดแล้วก็จะพบว่า ณ. แอเรย์ของ $RHST (NGR)$ ที่ $NGR =$ ความเข้มระดับต่าง ๆ จะเก็บค่าจำนวน พิกเซลที่มีระดับความเข้ม = NGR นั้น ๆ ให้ โดยที่ถ้าเราจะต้องมีตัวตรวจสอบความผิดพลาดสำหรับค่าที่ไม่ได้อยู่ในช่วงระดับความเข้มที่เรากำหนดเอาไว้ด้วย

ไพลวชาร์ตของการสร้างฮิสโตแกรม

5.3 การหาค่าต่าง ๆ โดยใช้จุดรอบ ๆ (NEIGHBORHOOD OPERATION)

เป็น โลคัลโพรเซสซิง (LOCAL PROCESSING) หรือ การประมวลผลโดยใช้จุดที่อยู่รอบ ๆ (NEIGHBORHOOD OPERATION) ซึ่งเป็น การประมวลผลแต่ละจุดของภาพ โดยขึ้นอยู่กับจุดใกล้เคียง และในกรณีที่ เอ้าท์พุทอิมเมจ มีขนาดเท่ากับ อินพุทอิมเมจ การประมวลผลแบบนี้จะเปรียบเสมือน ฟิลเตอร์ (FILTER) โดยที่เงื่อนไขของการฟิลเตอร์ก็คือ สภาวะของจุดที่อยู่รอบ ๆ จุดที่เราสนใจ และในบางครั้งเราก็เรียก การประมวลผลโดยใช้จุดรอบ ๆ นี้ว่า การฟิลเตอร์ 2 มิติ (2 - DIMENTION FILTRING) หรือ ฟิลเตอร์เฉพาะอย่าง (SPATIAL FILTERING) และถ้าหากฟิลเตอร์นี้เป็น ลิเนียร์คอมบิเนชัน (LINEAR COMBINATION) เราจะเรียกฟิลเตอร์นี้ว่าเป็นลิเนียร์ ถ้าหากว่าเป็นอย่างอื่น เราจะเรียกว่าเป็น นอนลิเนียร์ (NON LINEAR) ซึ่งทั้ง 2 ชนิดนี้สำคัญและมีประโยชน์มากใน การประมวลผลภาพ ซึ่งรูปที่ FMAX, FMIN ที่จะนำมาทำนี้ก็จะเป็น นอนลิเนียร์ ฟิลเตอร์ ที่ใช้สำหรับหาค่าสูงสุดและต่ำสุดของจุดรอบ ๆ

กระบวนการและขั้นตอนในการทำ

มีตัวแปรที่เกี่ยวข้องดังนี้

IP (ISX, ISY) = อินพุทอิมเมจ

JP (ISX, ISY) = เอ้าท์พุทอิมเมจ

M, N = พารามิเตอร์ที่ใช้ระบุขนาด M * N ของ ฟิลเตอร์

ในขั้นแรกจะต้องกำหนดขนาดของ M * N ก่อน ถ้าหากว่า M * N มีขนาดใหญ่ ก็จะทำให้แอมพลิจูดของภาพมืดเกินไปมาก ถ้าหาก M * N มีขนาดเล็ก ก็จะทำให้แอมพลิจูดของภาพสว่างเกินไปมาก เช่นกรณีของ FMAX นั้นถ้าต้องการให้จุดที่มีค่าระดับความสว่างที่น้อยขยายให้ใหญ่ขึ้นมากก็ให้ใช้ M * N ที่มีขนาดใหญ่ ๆ ซึ่งในกรณีนี้อาจจะนำไปใช้ใน เรื่องของตัวอักษรได้ คืออาจจะขยายเส้นของตัวอักษรให้กว้างขึ้น หรือทำให้เส้นของตัวอักษรนั้นเล็กลงก็ได้

และต่อจากนั้นก็คำนวณค่า ระดับความเข้มที่สูงสุดหรือต่ำสุดของแต่ละ M ของพิกเซลที่สนใจ ในขณะนั้น แล้วก็ใส่ค่าระดับความเข้มที่ มากที่สุดหรือสูงที่สุดของช่วง M ลงไปแทนที่ระดับความเข้มเดิม ณ จุดที่สนใจนั้น ๆ ดังตัวอย่างดังรูป (เป็นกรณีของ FMAX)

m			
1	2	3	4

m		
3	2	3

และหลังจากนั้นก็มาทำในแนวตั้ง โดยใช้ข้อมูลที่ผ่านมาในแนวอนามาใช้ โดยหาค่าระดับความเข้มที่สูงที่สุดหรือต่ำสุดของช่วง N ของจุดที่สนใจ แล้วก็ใส่ค่าระดับความเข้มที่มากที่สุดหรือน้อยที่สุดของช่วง N ลงไปแทนที่ระดับความเข้มเดิม ณ. จุดที่เราสนใจนั้น ๆ เช่น (กรณี FMAX).

N

1			
5			
1			

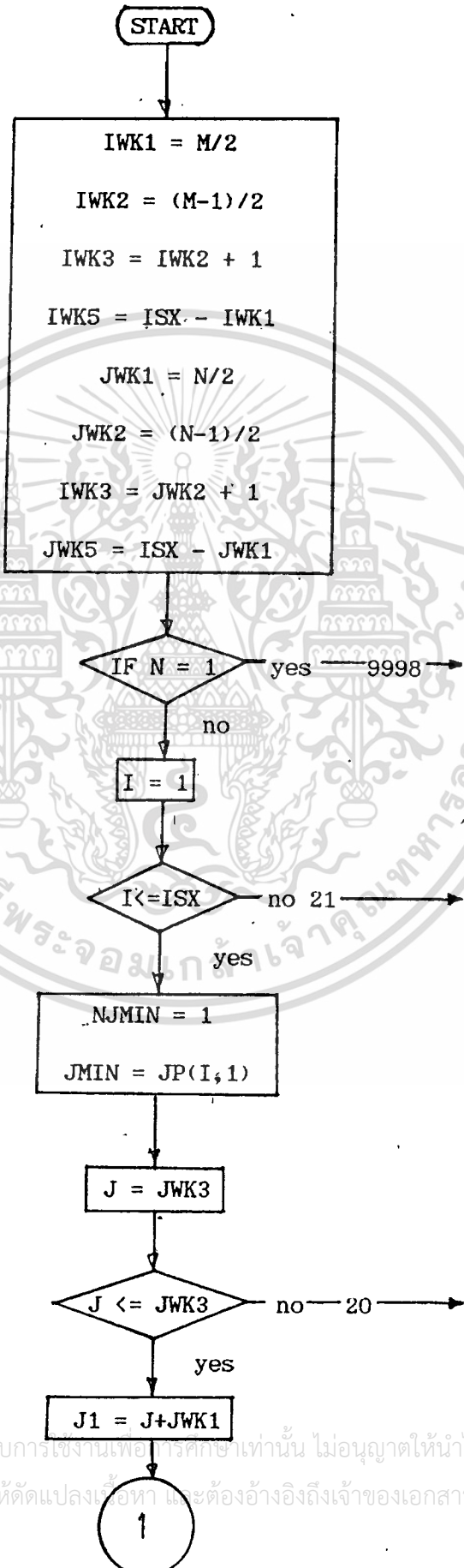
N

5			
5			
1			

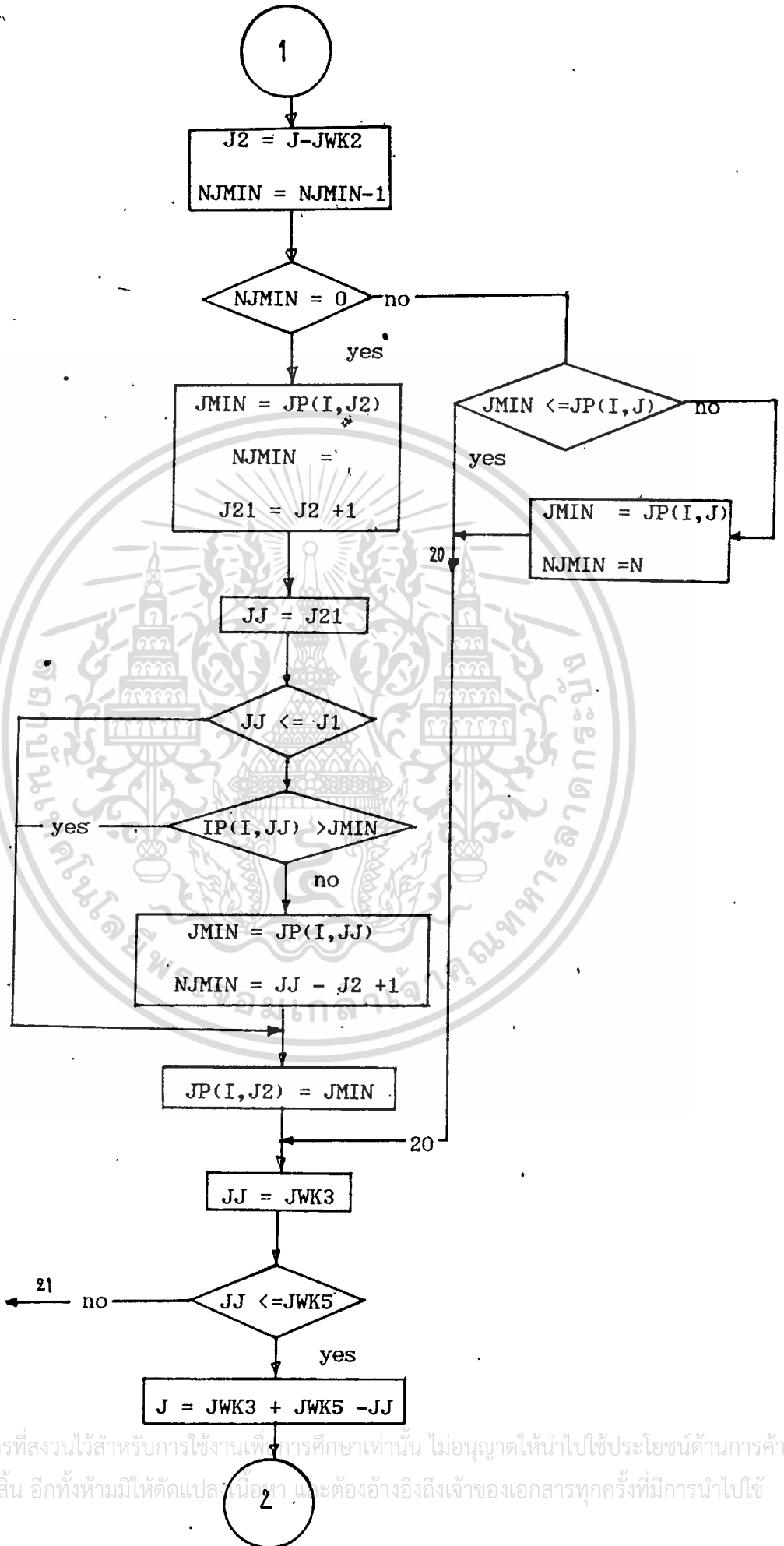
และเมื่อทำขั้นตอนดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้วก็จะ ได้ค่าสูงสุดและต่ำสุด

โพลีชาร์ตของ FMAX

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 *ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

* เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 * ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2

$J2 = J - JWK2$
 $JP(I, J) = JP(I, J2)$

21, 9998

IF M = 1

yes → 9999

no

* = JWK3

J ≤ JWK5

no → 41

yes

$NIMIN = 1J$
 $IMIN = JP(I, 1)$

I = IWK3

I ≤ IWK5

no → 40

yes

$I1 = I + IWK1$
 $I2 = I - IWK2$
 $NIMIN = NIMIN - 1$

NIMIN = 0

no

yes

$IMIN = JP(I2, J)$
 $NIMIN = 1$
 $I21 = I2 + 1$

IMIN ≤ JP(I1, J)

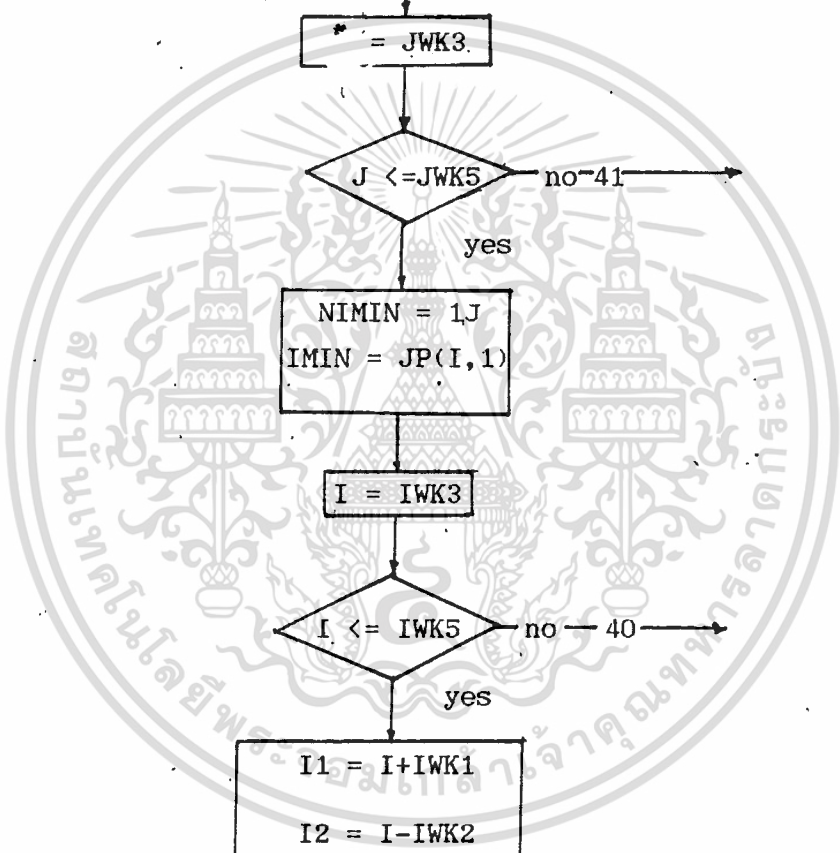
no

yes

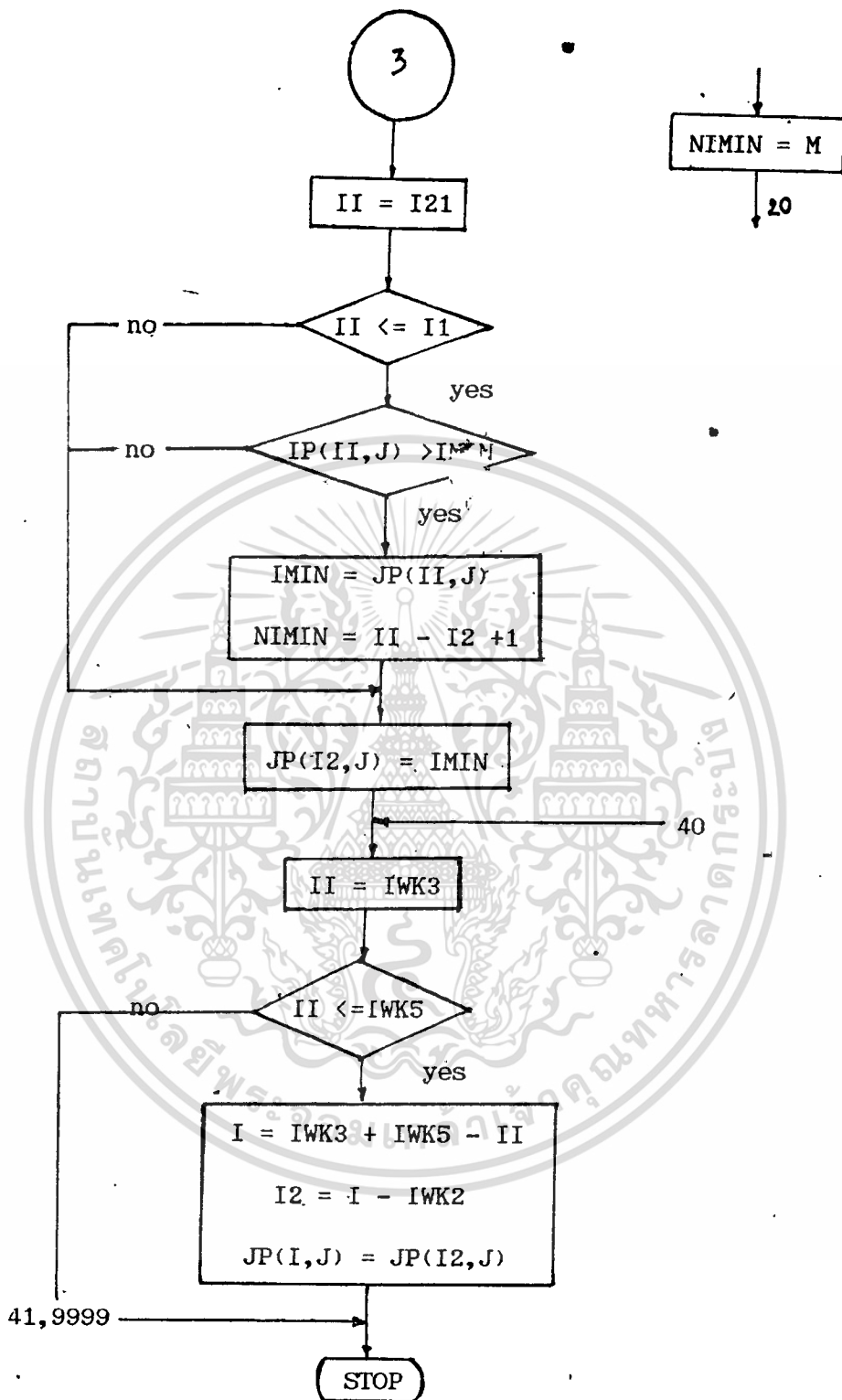
IMIN = JP(I1, J)

40

3

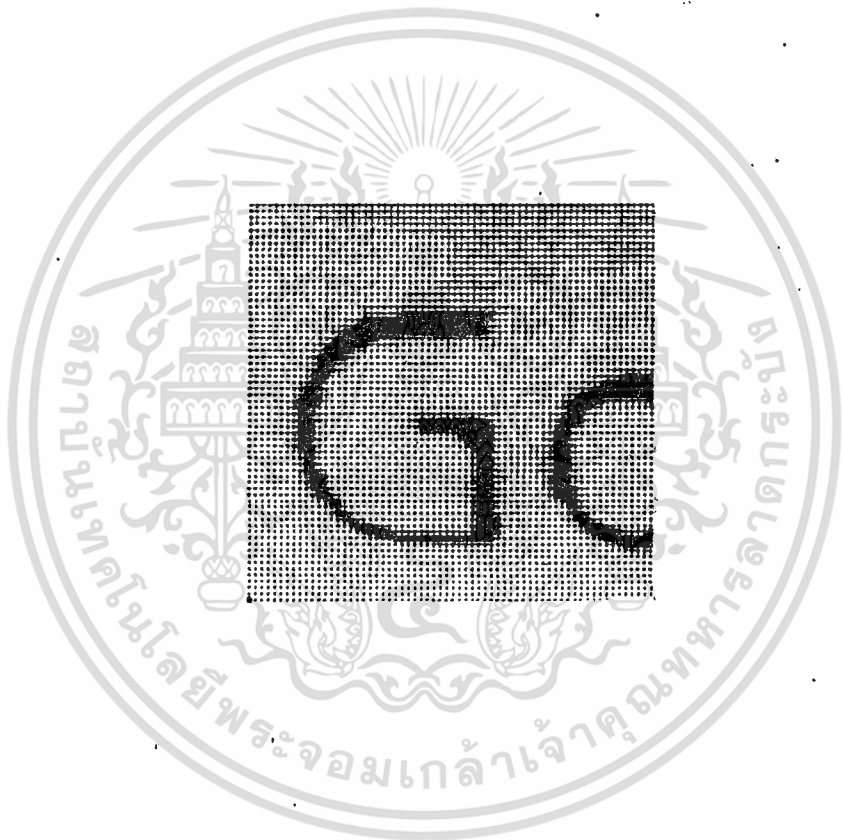
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่หรือใช้ในการค้า
 *ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.3 เป็นการนำภาพที่ 5.1 ผ่าน fmax

รูปที่ 5.4 เป็นการนำภาพที่ 5.3 ผ่านรูที่ f_{max} อีกครั้งหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.5 เป็นการนำภาพที่ 5.1 ผ่านรูทึบ f_{min}

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.6 เป็นการนำภาพที่ 5.5 ผ่านรูทึบ f_{min} อีกครั้งหนึ่ง

5.4 การเปลี่ยนระดับความเข้ม (GRAY-SCALE TRANSFORMATION)

สำหรับการทรานเฟอร์มที่คล้ายกับฮิสโตแกรมทรานเฟอร์ม ซึ่งเป็นการดำเนินการบน ระดับความเข้มของแต่ละพิกเซล และแทนที่เราจะใช้ สูตรในการทรานเฟอร์มกับทุก ๆ พิกเซล เพื่อที่จะทำการคำนวณหาค่าระดับความเข้มใหม่ เราก็จะทำการเป็นตารางการทรานเฟอร์ม แทน และทำการทรานเฟอร์มภาพ โดยอ้างอิงตารางนั้น และเราจะทำ และเราจะทำตารางการทรานเฟอร์มโดยใช้ค่า ล็อกการิทึม ฐาน 10 และ ล็อกการิทึมฐานธรรมชาติ แต่มีข้อจำกัดอยู่ว่า อินพุทอิมเมจจะต้องเป็น แอเรียรี่ค่าไม่เป็นลบ

กระบวนการและขั้นตอนในการทำ

มีตัวแปรที่เกี่ยวข้องดังนี้

$$IP (ISX, ISY) = \text{อินพุทอิมเมจ}$$

$$JP (ISX, ISY) = \text{เอาท์พุทอิมเมจ}$$

$$ITBL (NGR) = \text{ตารางการทรานเฟอร์มล็อกการิทึม}$$

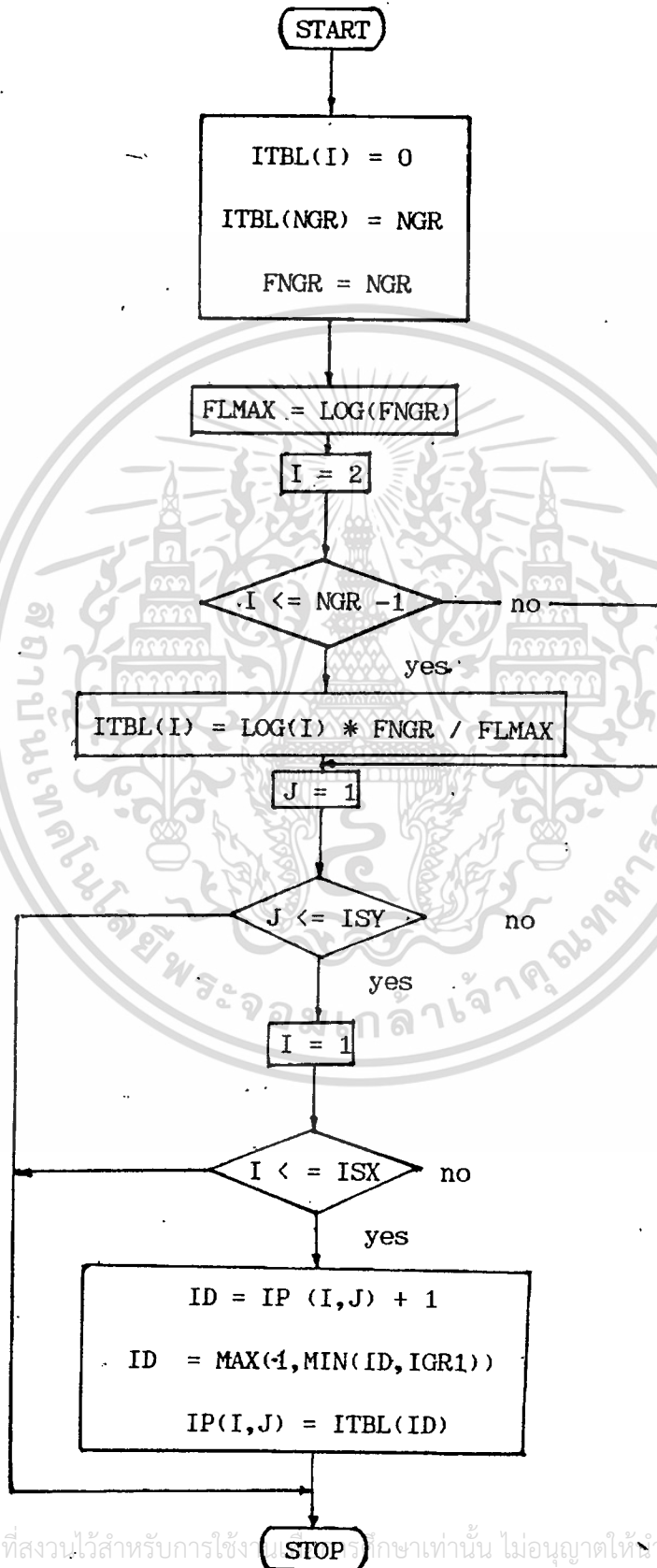
$$NGR = \text{จำนวนของระดับความเข้ม มีค่าอยู่ระหว่าง } 0 - 255$$

ขั้นแรกจะต้องหาค่า ล็อกการิทึมที่มีค่ามากที่สุดเสียก่อน ก็คือค่าล็อกการิทึมของระดับความเข้มที่มากที่สุดคือ 256 แล้วหลังจากนั้นก็คำนวณค่าล็อกการิทึมของทุก ๆ ค่าเก็บไว้ในตารางการทรานเฟอร์ม โดยใช้สูตร

$$ITBL (NGR) = \text{LOG}(I) * 256 / \text{ค่าล็อกการิทึมที่สูงที่สุด}$$

ซึ่งจะทำให้ค่า $ITBL(I)$ ที่ได้มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ I โดยที่ถ้าหากกระดับความเข้มต่ำก็จะเพิ่มระดับความเข้มให้สูงขึ้นมากกว่าระดับความเข้มที่สูงอยู่แล้ว และเมื่อได้ค่าในตาราง $ITBL$ จนครบหมดแล้วก็ทำการ MAP ค่าในตารางลงไปบนจุดนั้น ๆ โดยจะต้องรับอินพุทเข้ามาแล้วให้มีค่าเท่ากับ I และไปดูในตาราง $ITBL(I)$ ที่ I เดียวกันแล้วก็เอาค่า $ITBL(I)$ นั้นใส่ลงไปแทนที่ระดับความเข้มเดิม เช่น ถ้าระดับความเข้มที่อ่านเข้ามามีค่าเท่ากับ 200 ค่าเอาท์พุทที่ได้ก็จะเป็น $ITBL(200) = \text{LOG}(200) * 256 / \text{LOG}(256)$ ก็จะได้ค่าที่มีระดับความเข้มที่เพิ่มขึ้นก็คือสว่างขึ้นนั่นเอง

โฟลวชาร์ต ของการเปลี่ยนระดับความเข้ม

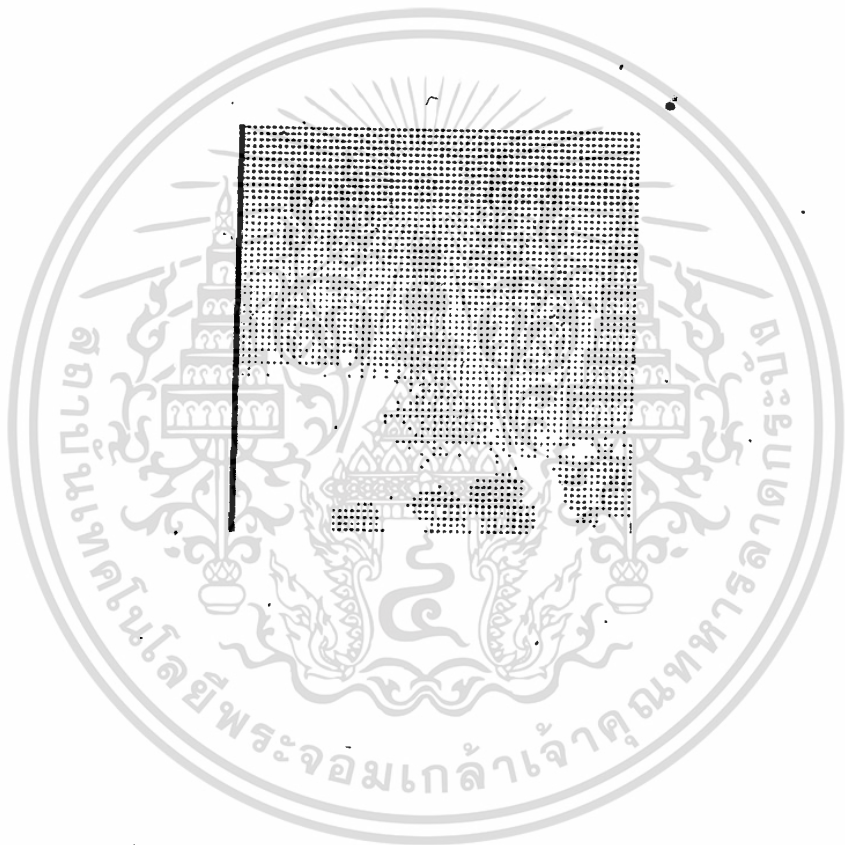
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

*ถ้าต้องการใช้ค่าล็อกการทึมฐานธรรมชาติก็แทน LOG ด้วย LOGฐานธรรมชาติ

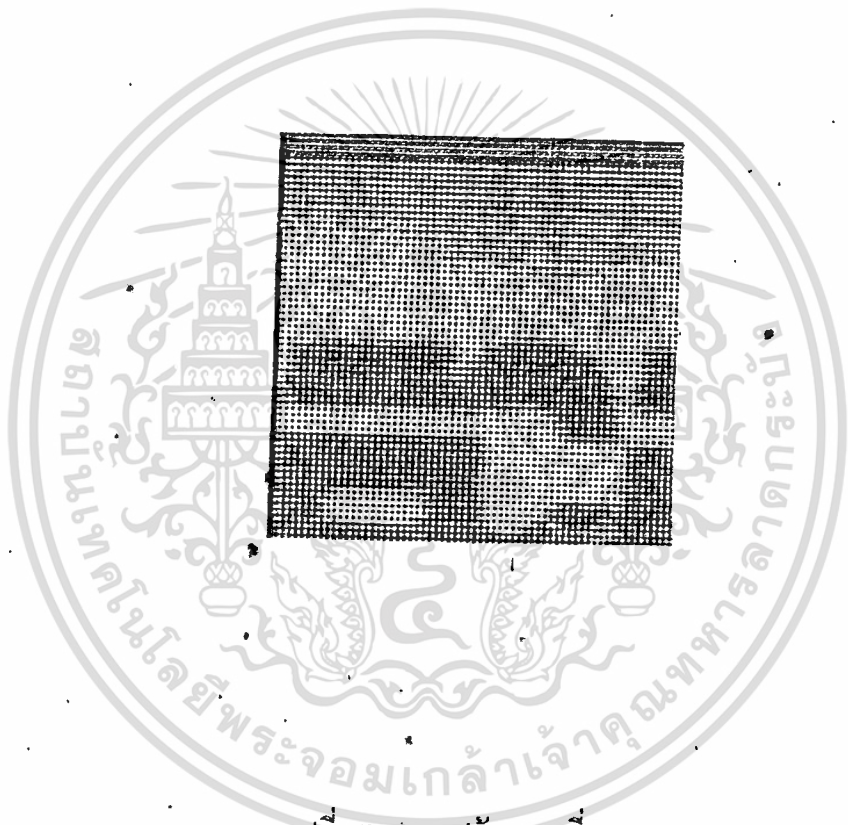

รูปที่ 5.7 ภาพต้นแบบที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

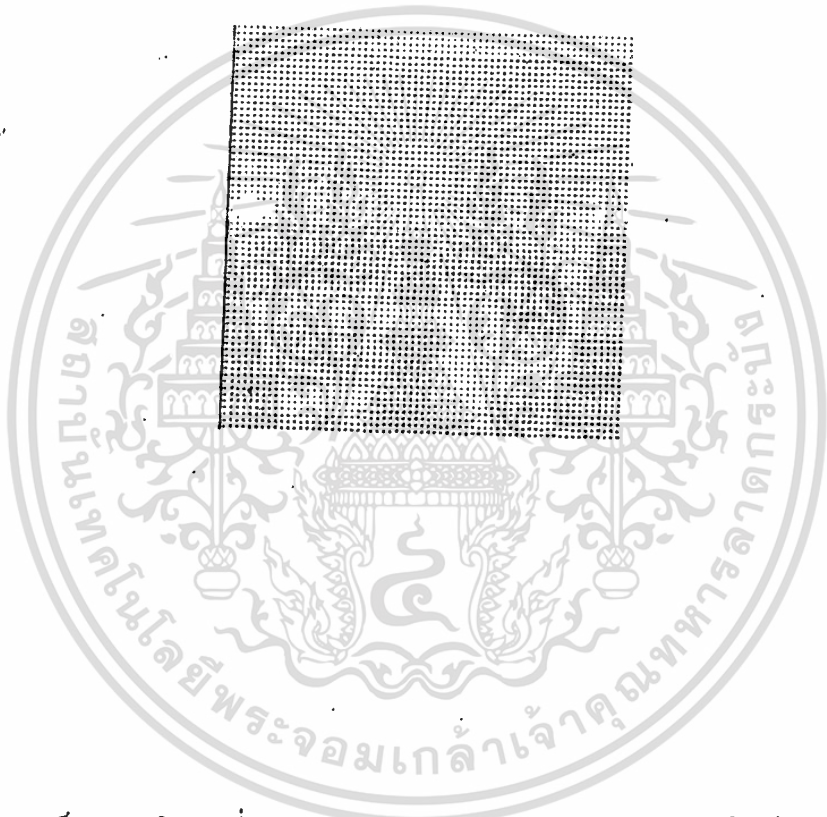

ภาพที่ 5.8 เป็นการนำภาพที่ 5.7 ภาพการ transform โดยใช้ ล็อกการรั้ท้มาตรฐานธรรม
ชาติ

รูปที่ 5.9 รูปดินแบบที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.10 เป็นการนำรูปที่ 5.9 ผ่านการ transform โดยใช้ดีออกการิทึมฐานสิบ

5.5 การเลือกค่า เทรชโฮลด์ (THRESHOLD SELECTION)

เป็นการหาค่าเทรชโฮลด์ที่เหมาะสมเพื่อนำไปใช้ในการทำ เทรชโฮลด์ดิง (THRESHOLDING) โดยหาจาก อินพุทอิมเมจ และในการหาค่าเทรชโฮลด์นี้มีอยู่หลายวิธี แต่จะอยู่ใน 2 ประเภทคือ

1.) ใช้เฉพาะ ฮิสโตแกรมของระดับความเข้ม

2.) ใช้ลักษณะภายใน (LOCAL FEATURE) ด้วย

1.) การใช้ฮิสโตแกรมของระดับความเข้มก็จะมีวิธีย่อย ๆ อีก 3 วิธีคือ

1.1) วิธี P-TILE

1.2) วิธี MODE

1.3) วิธี DISCRIMINANT ANALYSIS

วิธี P-TILE เป็นวิธีที่ง่ายที่สุด โดยใช้ข้อมูลไพอริ (PRIORI-INFORMATION) ที่ P เฟอร์เซ็น ไดล์ของแบล็กหรือสีขาวของอิมเมจที่ถูกจับจองโดยพื้นที่สีดำ แล้วมันก็จะหาระดับความเข้ม (THRESHOLD) ที่ P เฟอร์เซ็น ไดล์ในฮิสโตแกรมของระดับความเข้ม วิธีนี้เหมาะสำหรับ PRINTED MATTER, ลากเส้น, และวัตถุประสงค่อื่น ๆ ที่เกี่ยวกับอักษร, สัญลักษณ์และเส้น

วิธี MODE โดยใช้ค่าที่ต่ำที่สุดที่อยู่ระหว่างค่าสูงสุด 2 ค่า แต่วิธีนี้ไม่สามารถแบ่งได้แน่ชัด และวิธีที่ต่ำกว่า 2 วิธีแรกก็คือ ดิสโครมิเนชัน อะนาไลซิส (DISCRIMINATION ANALYSIS) สำหรับพวกที่เหมือนกับมีฮิสโตแกรมที่มีค่าสูงสุด 2 ค่า จะเหมือนกับวิธี MODE และมันก็จะหาค่าเทรชโฮลด์ได้ในกรณีที่ไม่มี MODE ในฮิสโตแกรมด้วย

และการหาเทรชโฮลด์นี้ก็จะใช้วิธีของ ดิสโครมิเนชันอะนาไลซิส ซึ่งใช้เฉพาะฮิสโตแกรมของระดับความเข้ม และจะใช้ไม่ได้ผลถ้าหากว่า ฮิสโตแกรมนั้นไม่เป็นไปตามโครงสร้าง 2 มิติของอิมเมจ

2.) สำหรับพวกที่ใช้ ลักษณะภายในก็จะมีวิธีย่อย ๆ ดังต่อไปนี้

2.1) ใช้ลักษณะภายใน

2.2) ใช้วิธีการของฮิสโตแกรมที่แตกต่างกัน

2.3) ใช้วิธีลาปลาซเซียนฮิสโตแกรม (LAPLACIAN HISTOGRAM)

แต่ในที่นี้จะกล่าวถึงวิธีการเลือกค่าเทรชโฮลด์ของดิสโครมิเนเตอร์อะนาไลซิสเท่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระบวนการและขั้นตอนในการทำ

มีตัวแปรที่เกี่ยวข้องดังนี้

$RHST(NGR)$ = ฮิสโตแกรมของระดับความเข้ม

(ซึ่งสามารถนำเอาวิธีของฮิสโตแกรมของระดับความเข้มที่

ได้กล่าวไปแล้วมาใช้ได้

NGR = จำนวนของระดับความเข้ม

$JTHD$ = ค่าเทรชโฮลด์ที่ถูกเลือก

$RMEAN$ = เป็นค่ามันของโกลบอล (GLOBAL MEAN VALUE)

$VALI$ = โกลบอลวาเรียน (GLOBAL VARIANCE)

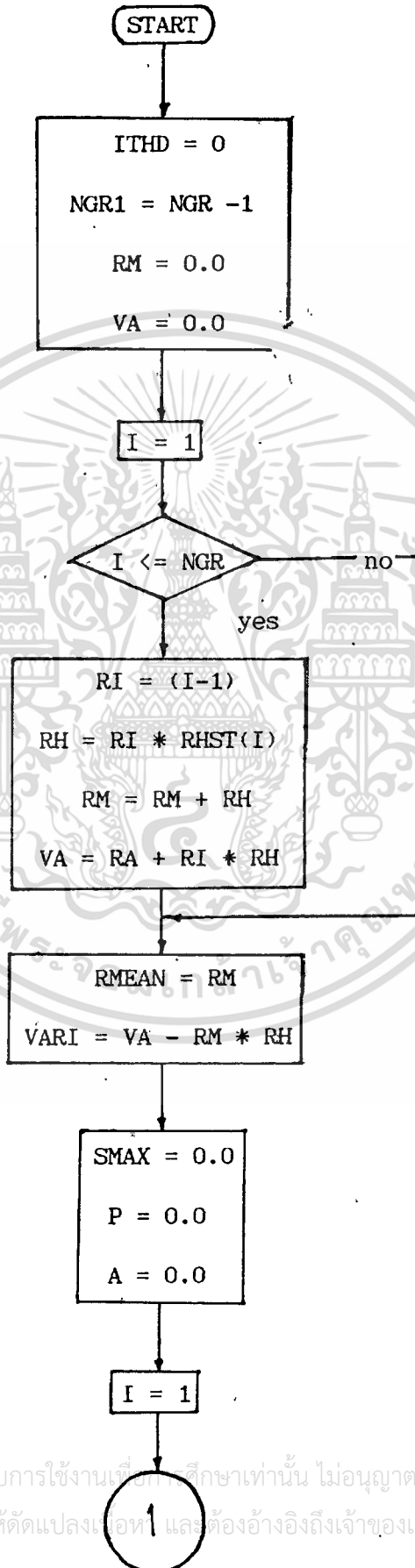
$PO, P1$ = ค่าความน่าจะเป็นของการเกิดในแต่ละชั้น (CLASS)

$AO, A1$ = ค่าเฉลี่ยของแต่ละชั้น

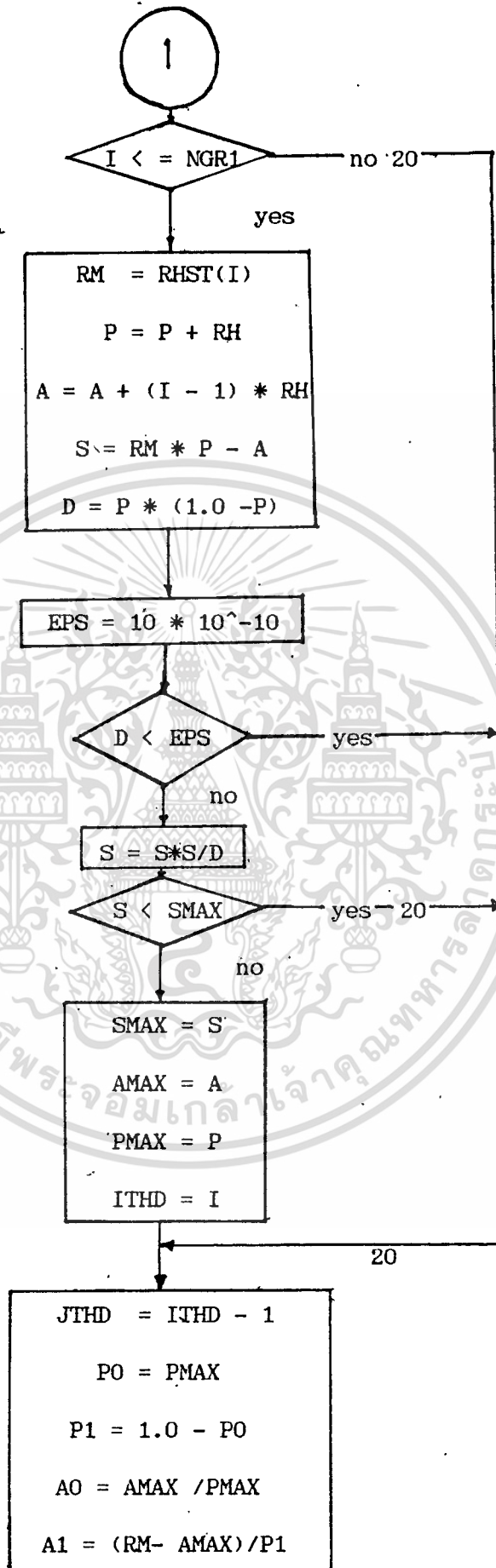
SEP = การแบ่งชั้น (CLASS SEPARABILITY)

ในขั้นแรกเราจะต้องหาค่า $RHST(NGR)$ ก่อน โดยใช้วิธีการเดียวกันกับการทำฮิสโตแกรม
แล้วก็คำนวณหาค่า โกลบอลมัน และ วาเรียน แล้วหลังจากนั้น ก็คำนวณหาค่าเทรชโฮลด์ที่ดีที่สุด

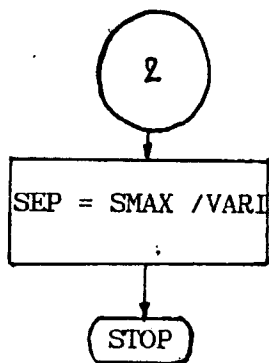
โปรแกรมการเลือกค่าเทรซไฮล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 *ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.6 การตรวจหาขอบและเส้นโครงสร้างของภาพ (EDGE AND LINE DETECTION)

หลักการของ Sobel และ Prewitt ใช้หลักการของ Sobel และ Prewitt ซึ่ง
มีด้วยกันหลายวิธี ทำให้ได้ผลลัพธ์ที่แตกต่างกันไป ในงานวิจัยนี้จะกล่าวถึง 2 วิธีดังนี้

5.6.1 วิธี Sobel (EGRB)

กระบวนการและขั้นตอนในการคำนวณ

ตัวแปรที่ใช้

buff = ข้อมูลภาพอินพุต

addr = ข้อมูลภาพเอาต์พุต

ITYPE = ชนิดของการคำนวณ

นำจุดที่ใกล้เคียงขนาด $2 * 2$ มาพิจารณา ดังนั้น ข้อมูลที่อยู่บนขอบภาพจะคำนวณไม่ได้ จึงให้

ข้อมูลเอาต์พุตที่ขอบภาพเป็น 0

คำนวณโดยใช้สูตรดังนี้

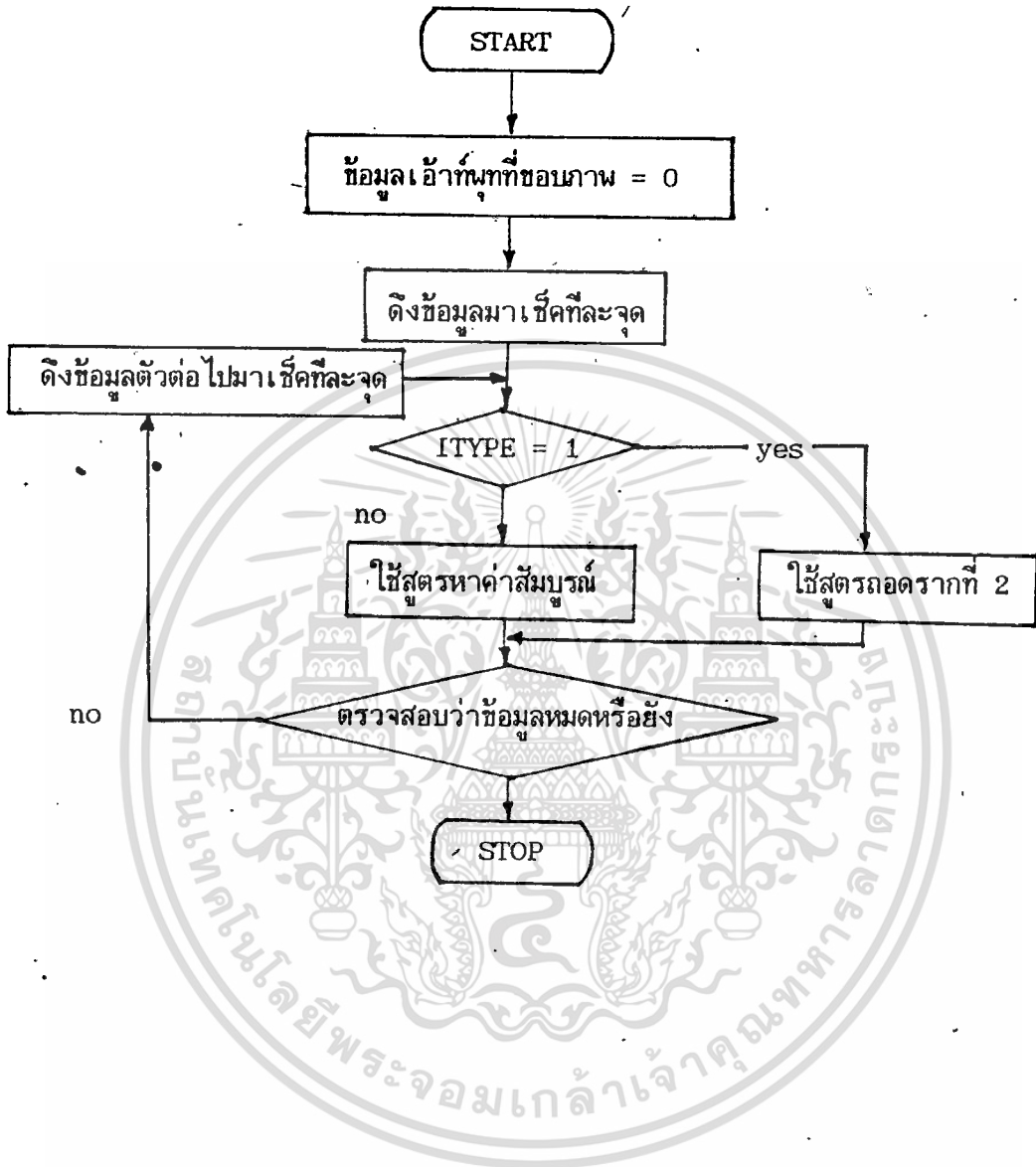
ถ้า ITYPE = 1 ให้ใช้สูตรถอดรอกที่ 1

$$\text{addr}(IX, IY) = \text{sqr}([\text{buff}(IX, IY) - \text{buff}(IX+1, IY+1)]^2 + [\text{buff}(IX+1, IY) - \text{buff}(IX, IY+1)]^2)$$

ถ้า ITYPE = 2 ให้ใช้สูตรถอดรอกที่ 2

$$\text{addr}(IX, IY) = \text{ค่าสัมบูรณ์ของ}(\text{buff}(IX, IY) - \text{buff}(IX+1, IY+1)) + \text{ค่าสัมบูรณ์ของ}(\text{buff}(IX+1, IY) - \text{buff}(IX, IY+1))$$

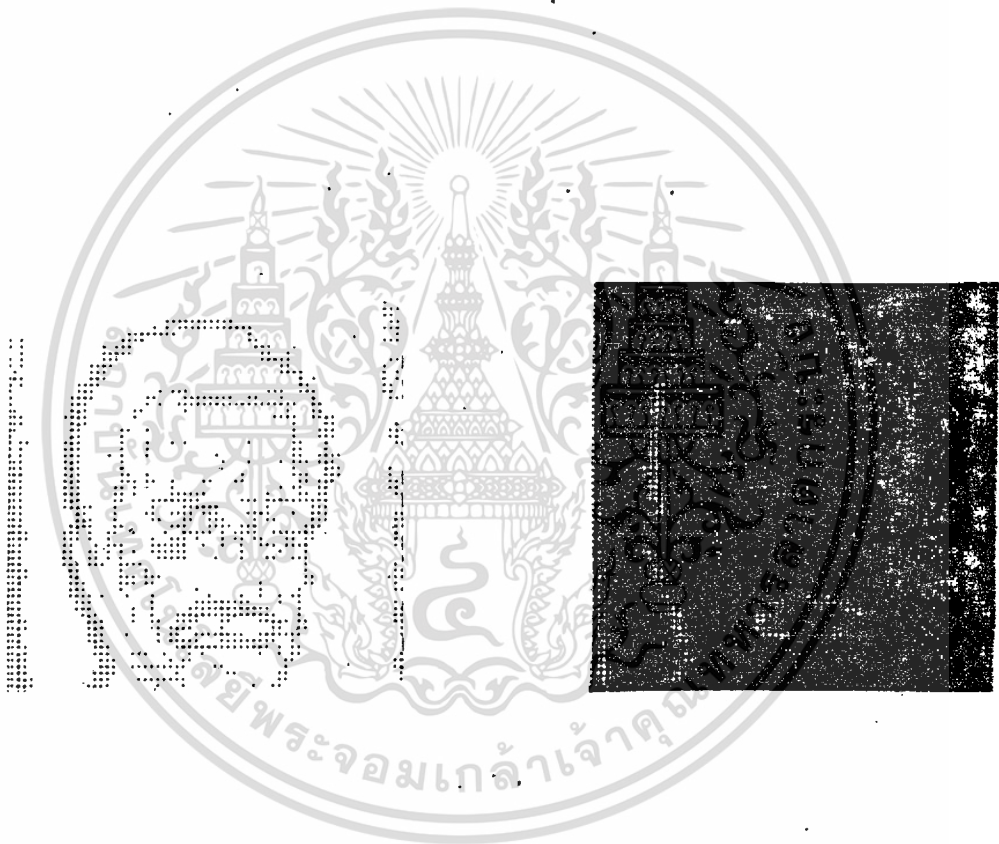
ไหลชาร์ตของรูกีเย้อย EGRB

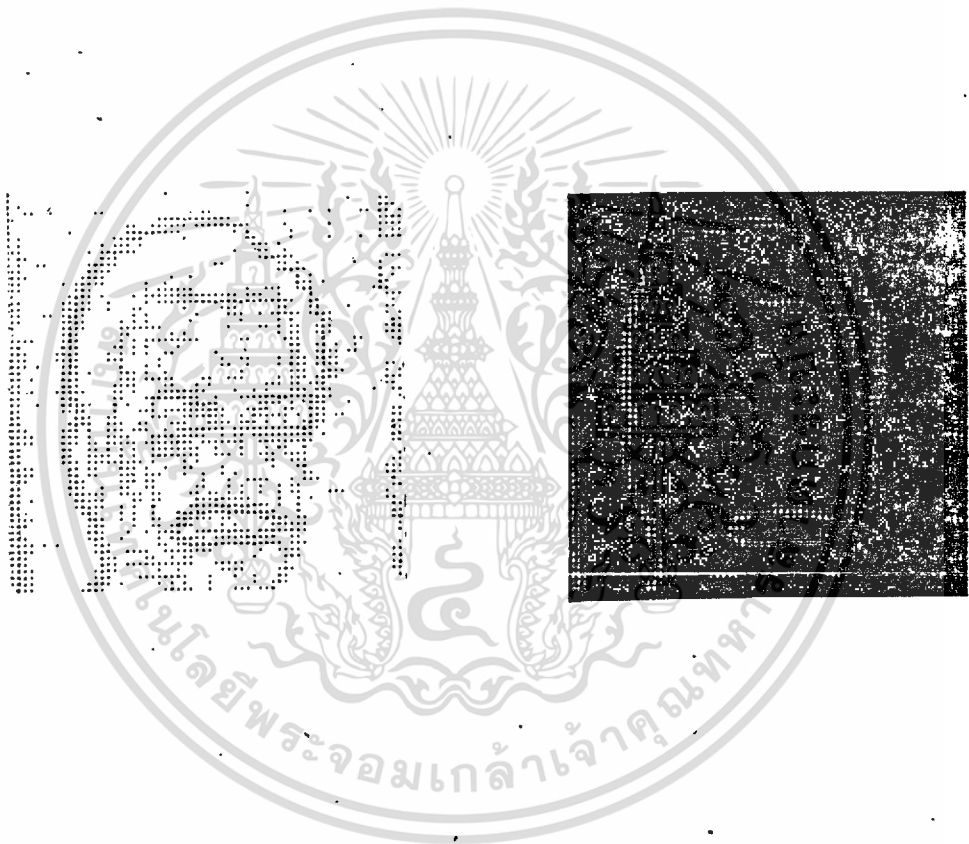
รูปที่ 5.11 รูปต้นแบบที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.12 เป็นการนำรูปที่ 5.11 ผ่านการ detect line แบบที่ 1 (2*2)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.13 เป็นการนำรูปที่ 5.11 ผ่านการ detect line แบบที่ 2 (2+2)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.6.2 รูทีนย่อย EGSB

กระบวนการและขั้นตอนในการทำ

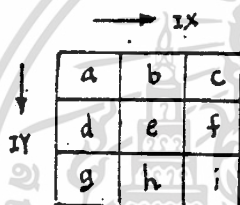
ตัวแปรที่ใช้

buff = ข้อมูลภาพอินพุท

addr = ข้อมูลภาพเอาต์พุท

ITYPE = ชนิดของการคำนวณ

นำจุดที่ใกล้เคียงขนาด 3 x 3 มาพิจารณา ดังนั้นข้อมูลที่อยู่นอกขอบภาพจะคำนวณหาไม่ได้ จึงให้ข้อมูลเอาต์พุทที่ขอบภาพเป็น 0

ให้ e แทนพิกเซลที่จะคำนวณหาค่าความเข้ม

$$SX = (c+2f+i) - (a-2d+g)$$

$$SY = (g+2h+i) - (a+2b+c)$$

ถ้า ITYPE = 1 ใช้สูตรถอดรอกที่ 2

$$\text{addr}(IX, IY) = \text{sqr}(SX^2 + SY^2)$$

ถ้า ITYPE = 2 ใช้สูตรหาค่าสมบูรณ์

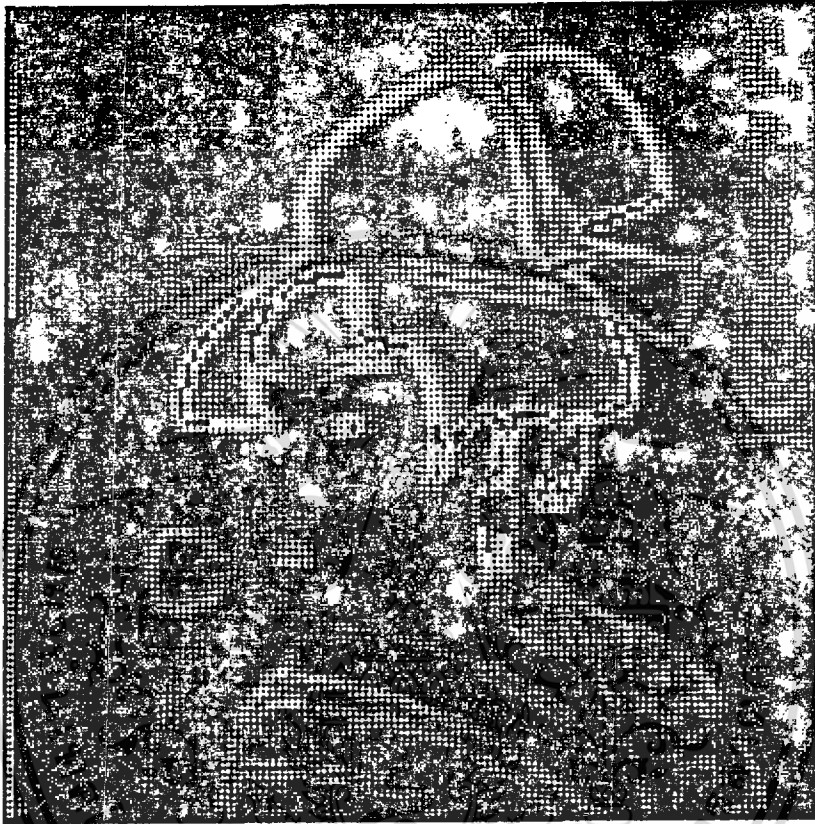
$$\text{addr}(IX, IY) = \text{ค่าสมบูรณ์ของ } SX + \text{ค่าสมบูรณ์ของ } SY$$

โฟลวชาร์ตมีลักษณะเดียวกับรูทีนย่อย EGRB ต่างกันที่รูทีนย่อยนี้นำจุดบริเวณใกล้เคียงมาใช้พิจารณาถึง 8 จุดด้วยกัน

รูปที่ 5.14 ภาพต้นแบบที่ 5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.15 เป็นการนำรูปที่ 5.14 ผ่านการ detect line แบบที่ 1 (3*3)

รูปที่ 5.16 เป็นการนำภาพที่ 5.14 ผ่านการ detect line แบบที่ 2 (3+3)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.7 การแบ่งแยกภาพเป็นส่วน (REGION SEGMENTATION)

ในการประมวลผลภาพ สิ่งที่จะต้องทำเป็นอันดับแรกมักจะเป็นการแยกเอาวัตถุในภาพออกมา ที่เรียกว่าอิมเมจเซกเมนต์เดชัน (IMAGE SEGMENTATION) ซึ่งอาจใช้วิธีการตรวจทำขอบหรือเส้น หรืออีกวิธีหนึ่งคือการแบ่งแยกภาพเป็นส่วน ซึ่งเป็นวิธีที่กล่าวต่อไปนี้

5.7.2 รูปที่ย่อย RMRG 3

กระบวนการและขั้นตอนในการทำ

ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

$buff(ISX, ISY)$ = ข้อมูลภาพอินพุท

$addr(ISX, ISY)$ = ข้อมูลภาพเอาต์พุท

$NTHD$ = ค่าเทรชโฮลด์ที่กำหนดค่าความแตกต่างระหว่างจุด

NR = จำนวนบริเวณในภาพ

NC = จำนวนจุดบริเวณใกล้เคียงที่จะพิจารณา มี 2 ชนิดคือ

4 จุด

x

x o x

x

8 จุด

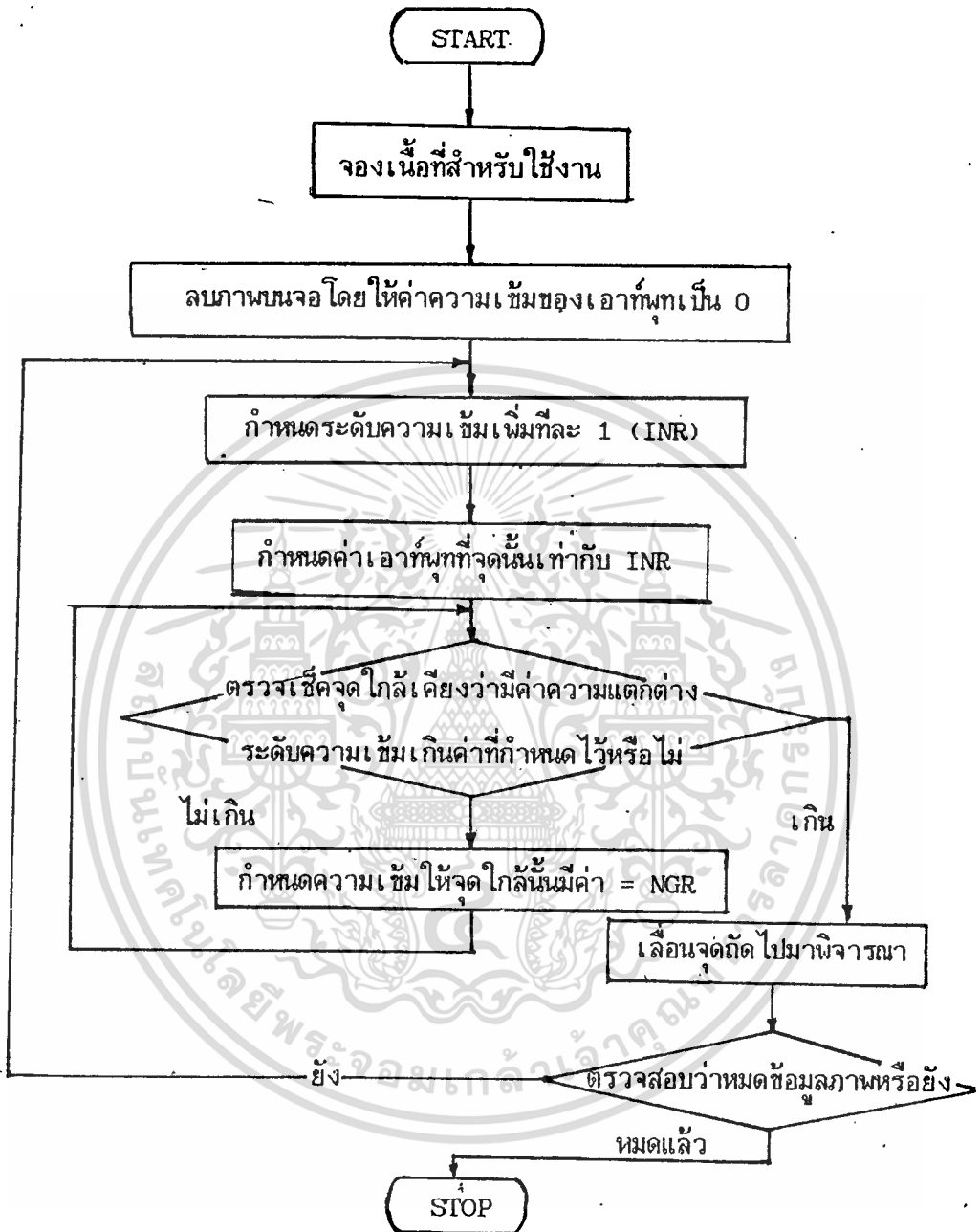
x x x

x o x

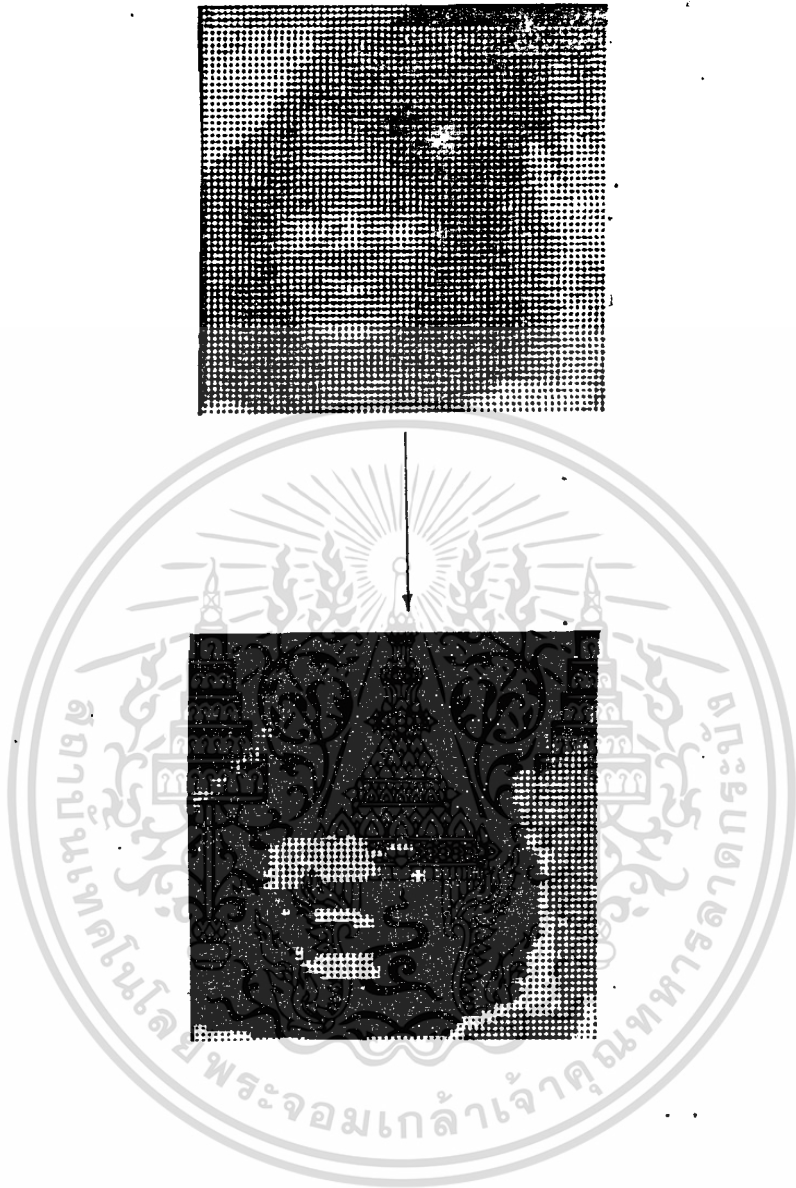
x x x

วิธีในการทำจะแบ่งภาพเป็นส่วน โดยใช้ค่าความแตกต่างของระดับความเข้มระหว่างจุดนั้นกับจุดใกล้เคียง โดยกำหนดค่าความแตกต่างนั้นได้ ถ้าระดับความเข้มของจุดบริเวณใกล้เคียงมีค่าไม่แตกต่างกันเกินค่าที่กำหนดไว้ ก็จะรวมเป็นส่วนเดียวกับจุดนั้น

ฟลอชาร์ตของวิธีนัยย่อ RGRM 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.17 เป็นการนำภาพผ่านการทำ region segment

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.7.1 รูปที่น้อย RMRG1

กระบวนการและขั้นตอนในการทำ

ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

$buff(ISX, ISY)$ = ข้อมูลภาพอินพุต

$addr(ISX, ISY)$ = ข้อมูลภาพเอาท์พุท

NX, NY = ขนาดที่จะนำมาพิจารณา

$IA(NT)$ = บริเวณที่มากที่สุดของแต่ละค่าเทรสีไฮล

NR = จำนวนที่แบ่งเป็นส่วนของภาพ

$THST(LVL, 2)$ = บริเวณที่ใช้คำนวณฮิสโตแกรม

โดยมีเงื่อนไข

- ค่า $ISX2, ISY2$ ขึ้นอยู่กับ NX, NY

$$ISX2 = ISX1/NX$$

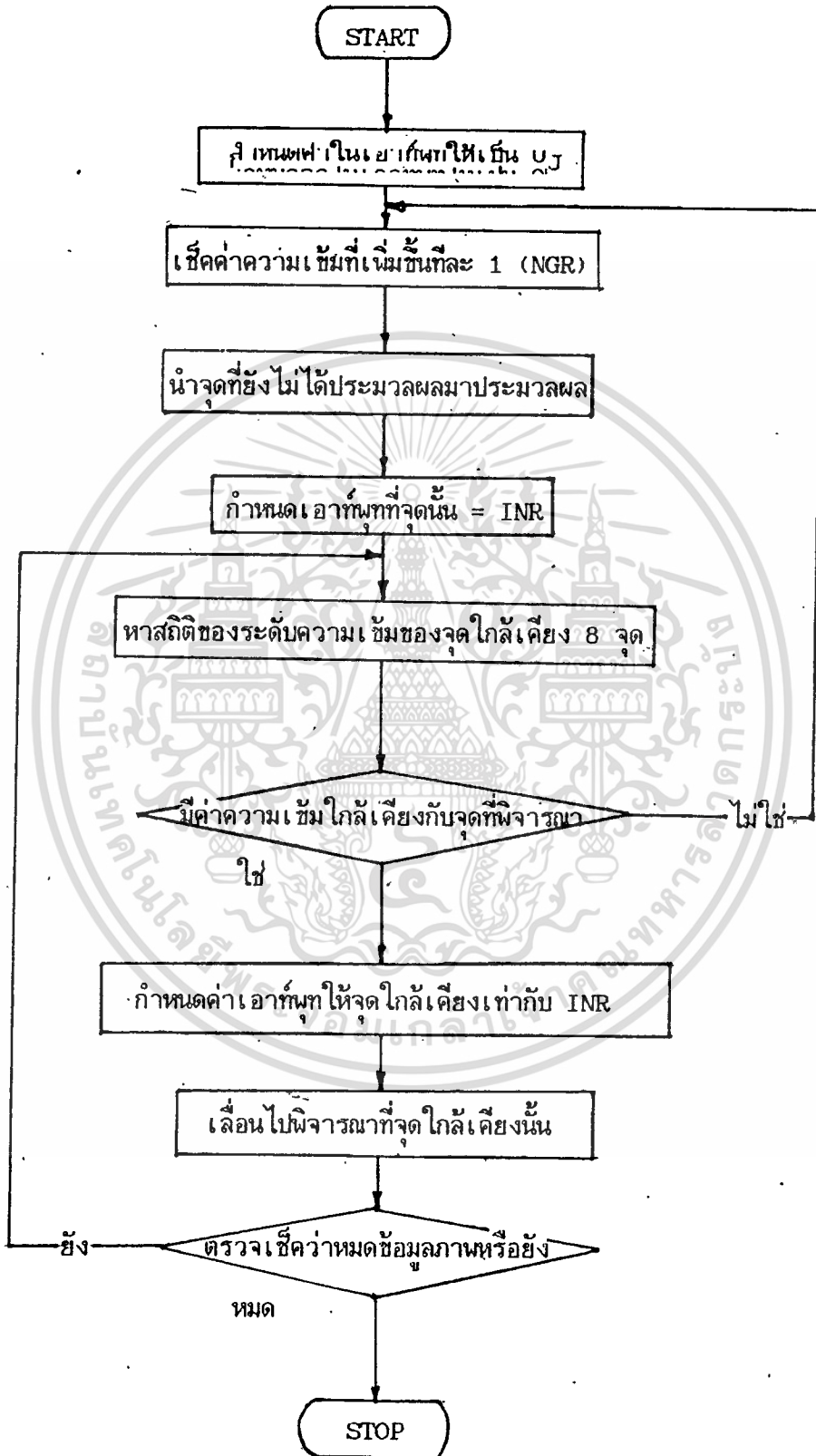
$$ISY2 = ISY1/NY$$

- ค่าระดับความเข้มของแต่ละส่วนของภาพจะมีค่าตั้งแต่ 1 ถึง NR

- การแยกส่วนจะขึ้นอยู่กับจุดใกล้เคียง 8 จุด

ภาพอิมเมจจะถูกแบ่งเป็น $NX * NY$ จุด โดยเริ่มจากด้านบนซ้าย ในภาพ 5.1 ทำสถิติจากระดับความเข้มของจุดใกล้เคียง 8 จุด ซึ่งถ้ามีความใกล้เคียงมากก็จะรวมเป็นส่วนเดียวกับจุดนั้นดังในรูป 5.2 ประมวลผลเช่นเดียวกันนี้ไปเรื่อย ๆ ซึ่งจะขยายส่วนของภาพที่มีระดับความเข้มใกล้เคียงกัน เป็นส่วนเดียวกัน จนกว่ารวมจุดใกล้เคียงนั้นเข้ามาไม่ได้ ก็จะเลื่อนจุดที่ยังไม่ได้ทำต่อไป ทำการประมวลผลเช่นเดียวกันนี้ จนกว่าจะหมดข้อมูลภาพ

ไฟล์ชาร์ตของรูกิน้อย RMRG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6

สรุปผลและวิจารณ์

การประมวลผลภาพดิจิทัล โดยใช้คอมพิวเตอร์นั้น เป็นวิจัยที่เห็นในทางด้านภาวนำ ความรู้ทางคณิตศาสตร์มาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในทางปฏิบัติ โดยมีเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ (MICROCOMPUTER) เป็นเครื่องมือหลัก และอาศัยแนวทางจากสไปเดอร์ (SPIDER : SUBROUTINE PACKAGE FOR IMAGE DATA ENHANCEMENT AND RECOGNITION) ซึ่งได้กล่าวเอาไว้แล้วในบทที่ 4

โดยปกติระบบประมวลผลภาพดิจิทัลจะกระทำบนระบบคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ (MAIN FRAM) ที่มีหน่วยความจำหลัก (MAIN MEMORY) ขนาดใหญ่ และมีความเร็วในการทำงานสูง แต่การนำไปใช้งานนั้นเมื่อขอบเขตจำกัด เนื่องจากราคาของเครื่องสูงมา หน่วยงานที่ทำงานด้านนี้จึงมีอยู่น้อยและเป็นหน่วยงานใหญ่ ๆ เท่านั้น

ดังนั้น โครงการวิจัยจึงได้ทำการพัฒนาการประมวลผลภาพดิจิทัลมาใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล (PERSONAL COMPUTER) ซึ่งมีราคาถูกกว่า และมีใช้กันอยู่แล้วในหลาย ๆ หน่วยงาน ซึ่งจะมีประโยชน์อย่างสูง

สำหรับระบบที่ใช้ในการทดลองในโครงการนี้ประกอบด้วย

- เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ ไอพีเอ็ม พีซี เอ็กซ์ที (IBM PC/XT) ที่มีตัวประมวลผลคณิตศาสตร์ (MATH PROCESSOR) 8087 1 เครื่อง
- ฮาร์ดดิสก์ 10 เมกกะไบต์ 1 ตัว
- กล้องวีดีโอถ่ายภาพอิมเมจ 1 ตัว
- ทีวีนาลอก แสดงภาพอิมเมจ 1 เครื่อง
- แผงวงจรดีจิมเมจ 1 แผง ซึ่งได้กล่าวไว้อย่างละเอียดในบทที่ 3

ส่วนซอฟต์แวร์ที่ใช้ในโครงการนี้ ผู้จัดทำให้เลือกใช้ เทอร์โบซี (TURBO C) เนื่องจากประสิทธิภาพของเทอร์โบซี ดังนี้

- เป็นภาษาโครงสร้าง (STRUCTURE LANGUAGE) สามารถแยกกันเขียนโปรแกรมในแต่ละส่วน ดัดแปลง แก้ไข รวมถึงการแปล (COMPILE) เป็นรหัสภาษาเครื่อง (MACHINE LANGUAGE) ได้อย่างอิสระ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

- ภาษาเครื่องที่ได้หลังการแปลจะมีขนาดเล็กและสามารถทำงานได้อย่างรวดเร็ว

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ยกเว้นหากมีเหตุพิเศษอื่นใด และต้องขออนุญาตจากเจ้าของสิทธิ์ทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- มีประสิทธิภาพในการทำงานได้ใกล้เคียงกับภาษาแอสเซมบลี (ASSEMBLY LANGUAGE) ในขณะที่โครงสร้างของภาษาง่ายต่อการนำมาใช้ เขียนโปรแกรมมากกว่าภาษาแอสเซมบลีอย่างมาก

- มีขีดความสามารถบางอย่างของภาษาฟอร์ธ (FORTH) ในขณะที่ข้อจำกัดต่าง ๆ น้อยกว่าภาษาปาสคาล (PASCAL)

- สามารถนำไปใช้กับคอมพิวเตอร์ระบบอื่นได้อย่างสะดวก และสามารถสร้างฟังก์ชัน (FUNCTION) ต่าง ๆ ขึ้นมาใช้ได้เอง และเก็บไว้ใช้ได้อีกในรูปแบบของไลบรารี (LIBRARY) ของภาษา

- สามารถพัฒนาไปใช้บนเครื่องที่ใช้ ยูนิกซ์ (UNIX) ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมแพร่หลายอยู่ในตอนนี้ได้

ปัญหาของการนำไมโครคอมพิวเตอร์มาใช้ในการประมวลผลภาพดิจิทัล มีปัญหาที่สำคัญสองประการคือ หน่วยความจำหลักที่มีอยู่อย่างจำกัด และความเร็วในการคำนวณ ยิ่งช้ากว่าเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่อยู่มาก อย่างไรก็ตามเทคโนโลยีของไมโครคอมพิวเตอร์ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ในอนาคตอันใกล้ไมโครคอมพิวเตอร์จะมีความสามารถทัดเทียมกับเครื่องมินิคอมพิวเตอร์ หรือแม้กระทั่งเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ในปัจจุบัน ปัญหาที่มีอยู่ในปัจจุบันก็จะลดน้อยลงไปหรือหมดไป.

อนึ่งงานวิจัยนี้สามารถที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงานต่าง ๆ ได้ดังนี้

- การตรวจหาของขอบภาพเอิมเมจ (EDGE AND LINE DETECTION) นำไปใช้กับหน่วยงานอุตสาหกรรมในด้านตาหุ่นยนต์ (ROBOT EYE) สามารถกำหนดขอบเขตของวัตถุได้

- การทำภาพเอิมเมจให้ชัดเจนด้วยการกำจัดสิ่งรบกวน (NOISE) และต่อเติมภาพให้ครบ (SMOOTHING AND ENHANCEMENT) นำไปใช้ทางการแพทย์ เช่นภาพตัดขวางของร่างกาย หรือ ภาพถ่ายเอ็กซเรย์ที่ไม่ชัด ทำให้การวินิจฉัยของแพทย์มีความถูกต้องมากขึ้น

- การแบ่งภาพเป็นส่วน ๆ (REGION SEGMENTATION) นำไปใช้ทางการแพทย์ในการปรับปรุงภาพถ่ายดาวเทียม โดยอาศัยระดับความเข้มของภาพ แบ่งภูมิศาสตร์ เป็นพื้นดิน พื้นน้ำ หรือ ป่าไม้ เป็นต้น นอกจากนี้ยังนำไปใช้ทางการแพทย์รักษาความปลอดภัย โดยวิธีตรวจสอบลายนิ้วมือ

- การทำฮิสโตแกรม การหาค่าเทรซโฮล์ดที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการประมวลผลภาพ หรือนำไปใช้ในการที่จอนั้นสามารถใช้กับระดับความเข้มได้เพียง 2 ระดับเท่านั้น เป็นต้น เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่เชิงพาณิชย์ การนำ

- การหาค่าสูงสุด หรือต่ำสุดของจุดรอบ ๆ จะสามารถนำไปช่วยในเรื่องของการจดจำตัวอักษร ได้ ซึ่งเปรียบเสมือนการทำตัวอักษรให้ใหญ่ขึ้นหรือ เล็กลง (THINING)
- การเปลี่ยนค่าระดับความเข้มของภาพให้เหมาะสม เพื่อที่จะทำให้ภาพที่ได้มานั้นอยู่ในลักษณะที่ชัดเจนกว่าเดิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

ในการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การประมวลผลภาพดิจิทัล นี้ ผู้จัดทำขอขอบคุณ อาจารย์ ดร. บุญวัฒน์ อัดชู ในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้ให้การสนับสนุนด้านอุปกรณ์เครื่อง มือต่าง ๆ พร้อมทั้งคำปรึกษาและแนวความคิดของวิทยานิพนธ์นี้ด้วยดีตลอดมา

พร้อมทั้งขอขอบคุณ อาจารย์ ดนัยวัฒน์ กิตติรัตน์ ที่อำนวยความสะดวกในการใช้อุปกรณ์ และคำปรึกษาแก่ผู้จัดทำในครั้งนี้ด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

1. กิตติพงษ์ ฤทธิบุตร "สหเนภาษา C" หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ฉบับที่ 116 ปีที่ 2531 หน้า 92 - 100
2. สาทร สิมะสิทธิ์กุล "การปรับปรุงภาพในระบบดิจิทัล " คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

- 1 "SPIDER" , JSD Joint System Development Lorp.
PP II1 - II21 , PP II19 - II23, PP II27-II30 , PP II42-II47 , PP II59-II68 ,PP III1-III362
2. "USING DIGIIMAGE CARD model DZ - 256B and D-256B " , R & d Computer System Co, .Ltd.
3. F.tomita,Y.Shirai and S.Tsuji, "Description of textures by structural analysis ,"
4. R.M. Haralick, "Glossary and Index to Remotely Sensed Image Pattern Recognition Concepts ", Pattern Recognition